

تولید باد دلار ۱۵۰هزار تومانی؟

صفحه ۸

روزنامه

روزنامه اقتصاد

روزنامه سراسری اقتصادی، اجتماعی

دوشنبه ۱۳ بهمن ۱۴۰۴

۱۳ شعبان ۱۴۴۷ | ۲ فوریه ۲۰۲۶

شماره ۸۵۵

۸۰۰۰ تومان

درآمدزایی یا حمایت از تولید؟

سریال رشد بورس ادامه دارد؟

بازی دوگانه غرب باروسیه

رئیس بعدی با چهار ماه تأخیر ودوساله می آید

تابستان تاریک صنایع

تابستانی که گذشت، زنگ خطر جدی برای صنعت ایران بود. فصلی که با قطع مکرر برق رکود را برای تولید به ارمغان....

صفحه ۶

زنچیره معیوب قیمت گذاری گندم

شیوه قیمت گذاری گندم باعث شده است دولت مجبور به کنترل زنچیره تولید این کالای اساسی شود. کارشناسان...

صفحه ۴

«بهشت» تخلفات رانندگی

آمارها نشان می دهد با وجود ثبت ۵۰امیلیون استعمال در دوربین های شهری وارسال آن به پلیس راهور، اما ۳۰۰هزار...

صفحه ۲

درآمدزایی یا حمایت از تولید؟

کریم حسن پور -اخذ عوارض از واردات نهاده ها و کالاهای اساسی کشاورزی و همچنین محصولات میوه و سبزیجات، گوشت قرمز و گوشت مرغ و همچنین سموم و داروهای دامپزشکی و آماده مصرف و واکسن های طیور از جمله مهم ترین انتقاداتی است که به محتوای لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در بخش کشاورزی وارد است.

و به ویژه نهادهای کشاورزی از پرداخت عوارض معاف شوند. اخذ عوارض واردات گوشت قرمز و مرغ تأثیرات منفی بر امنیت غذایی خانوارهای کشور خواهد داشت لذا، پیشنهاد می شود عوارض واردات گوشت قرمز و مرغ حذف شود. همچنین کارشناسان معتقدند که عوارض سموم و داروهای دامپزشکی و آماده مصرف و واکسن های طیور باید حذف شود.

ضرورت دریافت هدفمند عوارض
داد رنگی، نایب رئیس کمیسیون واردات اتاق بازرگانی ایران، در گفت وگو با «دنیای اقتصاد» اظهار کرد: اخذ عوارض از واردات اگر با هدف حمایت از تولید داخلی اجرایی و سازوکار مناسبی برای آن تعریف شود، مثبت ارزیابی خواهد شد. با وجود این روند اخذ عوارض واردات برای محصولات و نهادهای کشاورزی و کالاهای اساسی در سال های گذشته به درستی اجرایی نشده است. یعنی نتهنای حمایتی از تولید داخلی انجام نشده بلکه وضع عوارض روی برخی محصولات، زنچیره تولید داخلی را هم به شکل منفی متأثر کرده است. رنگی گفت: انتظار می رود سیاست اخذ عوارض به گونه ای اجرایی شود که تولید داخلی در مقابل واردات متحمل آسیب و خسارت نشود. به خصوص که کشور ما از توان تولید محصولات کشاورزی و پروتئینی برخوردار است. در نتیجه تنها با حمایت از تولید داخلی، نیاز بازار داخلی تامین خواهد شد. وی ضمن انتقاد از وضع عوارض وارداتی روی محصولاتی همچون نهادهای دامی، سموم و داروهای دامپزشکی گفت: این سیاست به منزله افزایش هزینه تولید داخلی و همچنین بروز کمبود احتمالی در بخشی از محصولات اساسی خواهد شد.

رنگی گفت: بخش بزرگی از نهادهای دامی وارداتی، تولید داخلی ندارند، با تولید داخلی این محصولات بسیار محدود است که از جمله آنها می توان به کنجاله و ذرت اشاره کرد. در نتیجه وضع عوارض روی این محصولات از اساس اشتباه خواهد بود. اما در خصوص واردات و مصرف جو به عنوان نهاده دامی، با توجه به آن که حداقل نیمی از این محصول از طریق تولید داخلی تامین می شود، می توان با وضع و اخذ عوارض مناسب، همزمان از تولید داخلی نیز حمایت کرد. وی تأکید کرد: اخذ عوارض بدون پشتوانه دقیق فکری به منزله افزایش هزینه تمام شده تولید خواهد بود؛ چرا که با افزایش قیمت نهاده هزینه تولید محصولات دامی افزایش خواهد یافت و توان رقابت تولیدات داخلی با نمونه های خارجی کم می شود.

این عضو هیات نمایندگان اتاق ایران گفت: از مجموع موارد یاد شده باید این طور برداشت کرد که وضع عوارض وارداتی در شرایطی سیاستی صحیح است که هدفمند وضع و دریافت شود. با وجود این که سال های اخیر نتهنای تمهیدات لازم برای دریافت عوارض هدفمند اجرایی نشده، بلکه تنها کمبود بودجه دولت در اولویت بوده است. وی با اشاره به دریافت عوارض از واردات ذرت در برخی از سال های اخیر با هدف تقویت تولید گوشت قرمز گفت: عوارض وضع شده نتهنای به تقویت تولید گوشت قرمز در کشور منتهی نشد، بلکه هزینه های تولید را برای فعالان صنعت دام به مراتب افزایش داد و همچنان جای سوال و بحث و بررسی دارد.

علی رضوانی زاده، فعال بخش کشاورزی، در گفت وگو با «دنیای اقتصاد» در ارزیابی مواد مطرح شده در لایحه بودجه سال آتی در بخش کشاورزی گفت: در حالت کلی انتظار می رود بودجه سالانه با هدف حمایت از تولید داخلی تدوین شود. چنانچه اخذ عوارض از واردات نهاده های دامی، سموم، میوه و سبزیجات، گوشت قرمز و گوشت مرغ، داروهای دامپزشکی و آماده مصرف و واکسن های طیور با هدف تقویت تولید داخلی اجرایی شود، نمی توان نسبت به آن منتقد بود. البته انتظار می رود منابع درآمدی حاصل از عوارض واردات به بهبود و بهینه سازی شرایط تولید اختصاص یابد. با وجود این تجربه سیاست های دولت در روند مقررات گذاری و تدوین سند بودجه ای، حکایت از آن دارد که درآمدهای حاصل از اخذ عوارض نتهنای به بهبود و توسعه منجر نمی شود، بلکه صرفا به هزینه های جاری اختصاص خواهد یافت.

رضوانی زاده با اشاره به روند اخذ عوارض از صادرات محصولات کشاورزی آبربر در سال های اخیر گفت: این عوارض به کلیه محموله های صادراتی «محصولات کشاورزی و مواد غذایی آبربر» که فهرست آن توسط وزارت جهاد کشاورزی تهیه شده است، تعلق می گیرد. درحالی که تولید بسیاری از محصولات در بخش صنایع معدنی، آبربری به مراتب بالاتری دارند و هیچ عوارضی از صادرات آنها اخذ نمی شود. درواقع سیاست دوگانه دولت در مواجهه با صادرات محصولات آبربر جای بحث و بررسی دارد. در قانون پیش بینی شده است که این عوارض به مدیریت پایدار منابع آب و ایجاد ارزش افزوده حداکثری منجر شود تا سودآوری بیشتری برای اقتصاد کشور به همراه داشته باشد، اما در عمل این عوارض به نتیجه نمی رسد.

در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، اخذ عوارض از واردات نهاده ها و کالاهای اساسی کشاورزی پیش بینی شده است، از جمله: اخذ یک درصد عوارض واردات سموم، میوه و سبزیجات، گوشت قرمز و گوشت مرغ.

گوشت قرمز و گوشت مرغ، گوشت قرمز و مرغ از جمله مهم ترین منابع تامین پروتئین حیوانی در کشور هستند. در حال حاضر میزان تولید گوشت قرمز در کشور منطبق بر نیاز خانوار نیست و به طور مشخص سالانه کسری تقاضا از طریق واردات تامین می شود. در خصوص گوشت مرغ نیز میزان تولید این محصول تقریباً منطبق بر نیاز کشور است و واردات این محصول در راستای تنظیم بازار انجام می گیرد. با توجه به موارد فوق اخذ مالیات بر واردات این محصولات منجر به افزایش قیمت مصرف کننده خواهد شد و متعاقباً میزان مصرف گوشت قرمز و سفید (که در حال حاضر به واسطه تورم فزاینده به طور نسبی کمتر از استانداردهای جهانی و حتی الگوی غذایی استاندارد وزارت بهداشت است) کاهش خواهد یافت. بنابراین اعمال این عوارض منجر به افزایش هزینه تولید، رشد قیمت مصرف کننده و تضعیف امنیت غذایی خانوار خواهد شد. همچنین در لایحه بودجه ۱۴۰۵، دولت درآمدی را از محل اخذ عوارض از واردات سموم و داروهای دامپزشکی و آماده مصرف و واکسن های طیور در نظر گرفته است. اخذ عوارض بر واردات سموم و داروهای دامپزشکی آماده و واکسن های طیور منجر به افزایش قیمت این نهادهای مهم و کاهش مصرف آنها خواهد شد و در نتیجه می تواند بر سلامت تولید دام و طیور اثرات منفی و جبران ناپذیری داشته باشد. در همین حال بروز بیماری های فراگیر دام و طیور میزان تولید را به شدت کاهش می دهد و کاهش تولید اثرات منفی بر امنیت غذایی خانوار در پی خواهد داشت. لذا توصیه می شود دولت از اخذ مالیات بر نهادهای مورد نیاز در فرآیند تولید محصولات خودداری کند چرا که هر گونه مانع در مسیر فراهم آوردن این نهادهای می تواند کاهش تولید را در پی داشته باشد. به علاوه آنکه جبران کاهش تولید تنها از طریق واردات امکان پذیر است که خود نیازمند تامین منابع ارزی قابل توجهی خواهد بود و ممکن است هزینه های چند برابر بیشتر درآمد کسب شده از اخذ عوارض را به دولت تحمیل کند.

بی توجهی سیاستگذار به بیمه محصولات کشاورزی
موضوع دیگری که در جریان تدوین لایحه بودجه ۱۴۰۵، مورد غفلت دولتمردان قرار گرفته، سقف اعتبارات بیمه محصولات کشاورزی در لایحه بودجه است. این سقف بدون توجه به مساله خشکسالی، بدون افزایش در نظر گرفته شده است. این امر با منجر به کاهش سطح پوشش بیمه ای با کاهش میزان خسارت پرداختی خواهد شد. در شرایط افزایش مخاطرات اقلیمی، تضعیف بیمه کشاورزی، به ویژه برای کشاورزان خرد، می تواند پیامدهای اجتماعی قابل توجهی از جمله تشدید مهاجرت روستایی و گسترش حاشیه نشینی را در پی داشته باشد. از این رو، تجدیدنظر در اعتبارات بیمه کشاورزی متناسب با ریسکهای فزاینده ضروری است. یکی دیگر از مواردی که در پایداری تولید کشاورزی و امنیت غذایی کشور نقش اساسی دارد، توسعه روستایی و محرومیت زدایی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ (حدود ۱۱ درصد) در مقایسه با افزایش اعتبارات سایر بخش ها از توازن لازم برخوردار نبوده و پاسخگوی نیازهای مناطق روستایی و تولیدی کشور نیست.

پیشنهاد بخش خصوصی برای اصلاح
اتاق بازرگانی ایران ضمن تأکید بر ایرادهای لایحه بودجه ۱۴۰۵ به تفکیک بخش، خواستار اصلاح آن شده است. اتاق پیشنهاد می کند که عوارض واردات به طور مشخص بر واردات میوه و سبزیجات لوکس وارداتی (اناناس، انبه، نارنگی و...) اعمال شود و واردات سایر محصولات کشاورزی

اخذ عوارض واردات از محصولات مورد بحث به افزایش هزینه تولید محصولات کشاورزی و دامی از جمله گوشت قرمز و مرغ و همچنین بخشی از کالاهای اساسی منجر می شود. چنین عوارضی در شرایط تورمی حاکم بر اقتصاد ایران می تواند میزان مصرف خانوار از محصولات کشاورزی و پروتئینی را کاهش دهد و بر امنیت غذایی خانوار تأثیر منفی داشته باشد. درحالی که انتظار می رود اخذ عوارض با هدف حمایت از تولید داخلی اجرایی شود و مانع درآمدی حاصل از آن نیز در بخش های متناسب با تحقق هدف، هزینه شود. اما در سال های گذشته با توجه به محدودیت شدید دولتها در تامین منابع مالی، این عوارض متناسب با اهداف توسعه تولید هزینه نشده است؛ مسائلی که کار ای اجرای این سیاست ها را زیر سوال خواهد برد. در شرایطی که اقتصاد کشاورزی کشور همزمان با تشدید ناپایداری های اقلیمی، محدودیت های فزاینده منابع آب، ضعف بهروری، نبود الگوی کشت پایدار، ناپایداری سیاست های تجاری و ارزی، محدودیت سرمایه گذاری در زیرساخت ها و ناهماهنگی میان سیاست های آب، انرژی و کشاورزی مواجه است، لایحه بودجه می توانست نقشی تعیین کننده در جهت دهی به مسیر آینده بخش کشاورزی، مدیریت منابع آب و تامین امنیت غذایی کشور ایفا کند.

براساس گزارش منتشر شده توسط اتاق بازرگانی ایران با عنوان «لایحه بودجه ۱۴۰۵ از نگاه بخش خصوصی»، تجربه سال های اخیر نشان می دهد که اتخاذ سیاست های بودجه ای بدون توجه به پیوندهای متقابل آب، تولید کشاورزی و امنیت غذایی می تواند به بروز ناپایداری های عمیق تر در بخش واقعی اقتصاد منجر شود؛ ناپایداری هایی که آثار آن فراتر از تولیدکنندگان، مستقیم معیشت خانوار، میزان مهاجرت از روستا، و ثبات اجتماعی را تحت تأثیر قرار می دهد. از منظر راهبردی، استمرار رویکردهای کوتاه مدت و درآدمدخور در سیاست های بودجه ای، به ویژه در حوزه آب و کشاورزی، می تواند در میان مدت به افزایش هزینه های اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی برای کشور منجر شود. در مقابل، اصلاح هدفمند احکام بودجه ای، بازطراحی ابزارهای اقتصادی و تخصیص منابع به سمت افزایش بهروری و تابآوری، این امکان را فراهم می سازد که بودجه به ابزاری مؤثر برای حمایت از تولید پایدار، صیانت از منابع آب و تقویت امنیت غذایی تبدیل شود.

در بخشی از گزارش منتشر شده توسط مرکز پژوهش های اتاق ایران به تصمیمات دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۵ در حوزه کشاورزی، آب و امنیت غذایی پرداخته شده است. بخش کشاورزی محور اصلی امنیت غذایی و اقتصادی هر کشور به شمار می رود که در صورت هرگونه اختلال، می تواند امنیت ملی را با چالش های جدی مواجه کند. لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، اگرچه در برخی حوزه ها حاوی استفاده از ابزارهای اقتصادی و قیمتی برای مدیریت بازار و منابع است، اما در شکل فعلی با چالش هایی مواجه است که می تواند اثربخشی آن را در تحقق اهداف کلان بخش کشاورزی، آب و امنیت غذایی تضعیف کند. بخشی از این چالش ها ناشی از سیگنال های قیمتی ناکافی یا نادرست، بخشی ناشی از عدم هم راستایی ابزارهای درآمدی با اهداف پایداری منابع و بخشی دیگر ناشی از کم توجهی به ریسک های اقلیمی و اجتماعی است.

اخذ عوارض به زیان امنیت غذایی
در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، اخذ عوارض از واردات نهاده ها و کالاهای اساسی کشاورزی پیش بینی شده است. جمله اخذ یک درصد عوارض واردات نهاده های دامی و اخذ عوارض واردات سموم، میوه و سبزیجات،

واقعیت این است که دشمنان مصمم به افزایش فشارند و هدف آنها تضعیف اعتماد عمومی و متزلزل کردن ثبات اقتصادی کشور است. اما در سوی دیگر، تجربه های گذشته نیز نشان داده است که با برنامه ریزی دقیق، انسجام نهادی و استفاده بهینه از ظرفیت های داخلی می توان آثار این فشارها را مدیریت کرد. شرط اصلی آن، عبور از سیاست های مقطعی و اتخاذ یک نقشه راه جامع است که کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت را دربر گیرد.

در همین دوره، حمایت هدفمند از اقشار کم درآمد اهمیت حیاتی دارد. تجربه سال های گذشته نشان داده است که کوچک ترین اختلال در دسترسی به دارو، انرژی و کالاهای اساسی، بلافاصله به نارضایتی اجتماعی منجر می شود. بسته های حمایتی موقت، یارانه های نقدی هدفمند و تضمین خدمات پایه می تواند سپری در برابر شوک های معیشتی باشد. از سوی دیگر، حفظ اعتماد به نظام بانکی نیازمند اقدامات فوری است. تزریق نقدینگی مشروط به بانک ها، نظارت سخت گیرانه بر سلامت مالی و ارتباط شفاف با بازارها و مردم، مانع از شکل گیری بحران اعتماد می شود. در این مرحله، شایعات و اخبار نادرست بزرگترین تهدید برای ثبات روانی جامعه هستند. بنابراین دستگاه اقتصادی کشور باید با بیانیه های روشن و به موقع، مسیر سیاست گذاری و برنامه های حمایتی را به مردم اطلاع دهد.

در میان مدت، موضوع اصلی مقاومت سازی اقتصاد است. پس از عبور از شوک اولیه، کشور نیازمند سیاست هایی برای مقاومت در برابر فشارهاست. بازه شش تا بیست و چهار ماه، زمان آن است که روابط تجاری و مالی کشور بازتنظیم شود. تقویت همکاری با همسایگان، استفاده از آزادی غیردلاری در مبادلات و ایجاد کانال های پرداخت جایگزین می تواند بخشی از فشار تحریم ها را خنثی کند. البته هرگونه اقدام در این زمینه باید با رعایت استانداردهای بین المللی مانند FATF صورت گیرد تا بانک های شریک در معرض خطر جرمه یا محرومیت قرار نگیرند. تنوع بخشی به درآمد ها و ذخایر ارزی نیز از اولویتهای این دوره است. ایجاد صندوق های تثبیت اقتصادی، بازنگری در ترکیب ذخایر و وضع قواعد شفاف برای مصرف منابع، امکان مدیریت بهتر شوک های بیرونی را فراهم می کند. همزمان باید اصلاحات ساختاری داخلی سرعت گیرد: کاهش وابستگی به نفت، حمایت از صادرات غیرنفتی، تقویت زنچیره های تامین داخلی و بهبود فضای کسب وکار. حمایت ویژه از بنگاه های کوچک و متوسط و صنایع صادراتمحور، ضمن حفظ اشتغال ظرفیت های تولیدی کشور را زنده نگه می دارد. در این بازه، نهادهای نظارتی و قضایی نیز نقشی کلیدی دارند. شفافیت در مقررات، تسریع در رسیدگی به دعاوی تجاری و پرهیز از تصمیمات خلق الساعه، برای جلب اعتماد سرمایه گذاران ضروری است. اقتصاد تنها با آرام و سیاست ها اداره نمی شود؛ اعتماد و پیش بینی پذیری نیز ستون های حیاتی آن هستند. تمرکز اصلی در برنامه های بلندمدت باید اصلاحات پایدار و بازسازی اقتصاد عمومی باشد که یک بازه زمانی دو تا پنج سال را در برمی گیرد. مهم ترین محور فعالیت ها در این دوره باید اصلاحات نهادی و حکمرانی اقتصادی باشد. بدون شفافیت در آمارهای کلان، حاکمیت شرکتی و چارچوب های حقوقی مطمئن برای سرمایه گذاری، هیچ مقاومتی پایدار نخواهد بود. این اصلاحات، ریسک سیاسی و اقتصادی را کاهش داده و زمینه را برای بازگشت سرمایه و رشد پایدار فراهم می کند. سرمایه گذاری در بخش هایی با مزیت رقابتی، همچون صنایع غذایی، داروسازی و بخش فناوری های صنعتی، می تواند مسیر تنوع بخشی به صادرات را هموار کند. همزمان ارتقای مهارت نیروی کار و توسعه بازار سرمایه، به بهبود دسترسی به منابع مالی بلندمدت کمک خواهد کرد.

نقش دیپلماسی در این شرایط بسیار حیاتی است. تمام فعالیت های اقتصادی بدون پشتوانه دیپلماتیک به نتیجه مطلوب نخواهد رسید. در سطح بین المللی، لازم است کشور از طریق کانال های دیپلماتیک منطقه ای و جهانی، تنش ها را کاهش دهد و بسته های متقابل مشخص پیشنهاد کند؛ برای نمونه، ارائه تضمین های فنی در برابر دریافت معافیت با کاهش تدریجی فشارها. همچنین حفظ کانال های حقوقی و دیپلماتیک برای مبادلات انسانی و دارویی و تلاش برای تضمین معافیت های بشردوستانه، از اولویتهای این فشارها را کاهش دهد. کنترل نقدینگی و تورم، یکی از حلقه های اصلی در همه این مراحل است. اگر دولت بتواند از ذخایر ارزی به شکل کارآمد استفاده کند و از واردات به موقع کالاهای اساسی و مواد اولیه اطمینان حاصل شود، فشار برای استقراض از بانک مرکزی کاهش یافته و رشد پایه پولی مهار می شود. همچنین بسا اولویت بندی واردات و پرهیز از هدررفت منابع در کالاهای غیر ضروری، کسری بودجه پنهان کاهش می یابد. این روند، به ثبات نرخ ارز و تعدیل انتظارات تورمی کمک خواهد کرد. در نقطه مقابل، سوم مدیریت منابع ارزی و توزیع رانتی می تواند تمام تلاش ها را بر باد دهد و زمینه ساز افزایش دوباره نقدینگی و جهش های تورمی شود.

❖ نقشه توزیع ثروت دیجیتال

بیشترین بیت‌کوین در جیب چه کسانی است؟ وقتی صحبت از بیت‌کوین می‌شود، همه به نوسانات قیمتی یا فرصت‌های سرمایه‌گذاری فکر می‌کنند، اما پرسشی که در پشت صحنه وجود دارد این است که در سال جاری چه کسانی با شرکت‌هایی بیشترین بیت‌کوین را در اختیار دارند؟

از بنیان‌گذار ناشناس بیت‌کوین، ساتوشی ناکاموتو، تا غول‌های شرکتی نظیر مایکرواستراتژی و تسلا، از بلک‌راک به‌عنوان بازیگر نهادی گرفته تا نهنگ‌های رموز بیت‌کوین و حتی دولت‌هایی چون ایالات متحده و السالوادور که از مسیر صادره‌های قانونی یا خریده‌ای استراتژیک وارد میدان شده‌اند، همه در لیست بزرگ‌ترین مالکان این دارایی دیجیتال جای دارند.

این ترکیب متنوع نشان می‌دهد بیت‌کوین تنها یک ابزار سرمایه‌گذاری فردی نیست، بلکه عرصه‌ای است که در آن فناوری، اقتصاد، سیاست و حتی ژئوپلیتیک در هم تنیده شده‌اند. به بیان دیگر، آینده بیت‌کوین نه‌فقط در دست معامله‌گران روزانه، بلکه در اختیار همین بازیگران بزرگ و اثرگذار رقم می‌خورد.

دارایی افسانه‌ای ساتوشی و انباشت شرکتی با اطمینان می‌توان گفت که بزرگ‌ترین دارنده فردی بیت‌کوین، خالق ناشناس آن، یعنی ساتوشی ناکاموتو است. تخمین‌ها نشان می‌دهد که ساتوشی حدود ۹۶۴۵۲ واحد BTC را در اختیار دارد. این حجم عظیم از دارایی، پادشاه‌ای بلوک‌هایی بود که ساتوشی در مراحل اولیه بیت‌کوین استخراج کرد. این بیت‌کوین‌ها که تا دسامبر ۲۰۲۴ ارزشی معادل ۹۴میلیارد دلار پیدا کردند، سهم قابل‌توجهی از کل عرضه به شمار می‌آیند. نکته قابل‌توجه این است که این سکه‌ها تقریباً دست‌نخورده باقی ماندند. ساتوشی در سال ۲۰۱۰ پروژه را رها کرد و از آن زمان تاکنون هیچ خبری از او منتشر نشد. اگرچه ساتوشی در صدر جدول قرار دارد، نهادهای رسمی نیز سهم قابل‌توجهی از عرضه جهانی بیت‌کوین را به خود اختصاص دادند. شرکت MicroStrategy با اتخاذ یک استراتژی جسورانه، به بزرگ‌ترین دارنده شرکتی بیت‌کوین تبدیل شده است. این شرکت با هدف استفاده از بیت‌کوین به عنوان ذخیره‌کننده ارزش برابرت تروم، تا تاریخ گزارش اولیه ۵۹۷۳۲۵ واحد BTC انباشت کرده بود.

شرکت‌های عمومی دیگری مانند Robinhood Markets با ۱۳۶۷۵۵ واحد BTC و Tesla با ۱۱۵۰۹ واحد BTC نیز به انباشت این دارایی ادامه می‌دهند. علاوه بر این، صندوق‌های قابل معامله در بورس (ETF) و صندوق‌های سرمایه‌گذاری دیگر در مجموع حدود ۱۲۵۰۰۰۰ واحد BTC را کنترل می‌کنند که BlackRock’s iShares Bitcoin Trust به تنهایی با تقریباً ۵۳۰۰۰ واحد BTC مدیریت می‌کند.

نهنگ‌های فردی و حضور دولت‌ها

در بخش توزیع ثروت بیت‌کوین، سرمایه‌گذاران بسیار ثروتمند که به عنوان نهنگ شناخته می‌شوند، نقش بزرگی ایفا می‌کنند. آدرس‌های که بیش از ۱۰۰۰۰ واحد BTC دارند، سهم قابل‌توجهی از عرضه را تشکیل می‌دهند. به عنوان مثال، تایلر و کامرون وینکلواوس تخمین زده می‌شود که حدود ۷۰۰۰۰ واحد BTC داشته باشند و تیم درابر نیز ۲۹۶۵۶ واحد BTC خریداری کرد. همچنین، مایکل سالیور، رئیس MicroStrategy، شخصا ۱۷۷۳۲ واحد BTC را در اختیار دارد.

در نهایت، دولت‌ها در سراسر جهان نیز وارد این عرصه شده‌اند و تخمین زده می‌شود که مجموعاً حدود ۳۰۷۰۰۰ واحد BTC را نگهداری می‌کنند. این دارایی‌ها - از طریق صادره‌های قانونی و خریده‌ای استراتژیک به دست آمدند. دولت ایالات متحده و دولت چین از طریق صادره‌های بزرگ‌ترین دارندگان دولتی بیت‌کوین محسوب می‌شوند. علاوه بر این، کشورهایی مانند پادشاهی بوتان با ۱۲۵۷۸ واحد BTC و السالوادور که بیت‌کوین را به عنوان پول قانونی پذیرفت، با ۵۹۶۳ واحد BTC دارای ذخایر مهمی هستند. با محدودیت سخت‌گیرانه ۱۲ میلیون واحدی برای کل عرضه بیت‌کوین، هر واحد دارایی اهمیت زیادی پیدا می‌کند و این رقابت برای مالکیت دیجیتال همچنان ادامه دارد.

❖ فصل سرد بیت‌کوین

بازار ارزهای دیجیتال در هفته‌های اخیر با کاهش قابل‌توجهی در قیمت بیت‌کوین و اتریوم مواجه شد. این افت شدید ارزش، نگرانی‌های فراوانی را در میان سرمایه‌گذاران ایجاد کرد و توجه بازارهای جهانی را به خود جلب کرده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که چند عامل اصلی باعث این روند نزولی شده است و ترکیب آن‌ها، فشار شدیدی بر رمزارزهای اصلی وارد کرده است. یکی از مهم‌ترین دلایل سقوط اخیر بازار، فروش‌های گسترده و لیکوئیدیشن‌های سنگین در بازارهای مشتقه کریپتو است. در روزهای اخیر بیش از ۴۰۰۰۰ معامله‌گر در بازارهای آتی و قراردادهای دائمی با لیکوئیدیشن مواجه شدند که حدود ۱.۷ میلیارد دلار از موقعیت‌های لانگ از بین رفت.

فاصله مذکور رانت ارزی گسترده‌ای ایجاد کرده است، امری که منجر به کاهش سودآوری پنگاه‌های اقتصادی خواهد شد. اگرچه سیاست تثبیت نرخ ارز پیش‌تر نیز در دستور کار بانک مرکزی قرار گرفته بود و در زمستان ۱۴۰۱ رئیس بانک مرکزی بر قیمت ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی دلار نیما اصرار ورزید، آن‌هم در شرایطی که دلار آزاد در مقطع یاد

شده حوالی ۴۰ هزار تومان قرار داشت.

دولت سیزدهم با تشکیل بازار جدید ارزی موقتاً فاصله قیمتی را کاهش داد، اما نتوانست از تکرار این چرخه جلوگیری کند. در نیمه دوم سال ۱۴۰۳ سیاستگذار، با هدف کاهش رانت ارزی، با په ساختمان وزارت اقتصاد گذاشت. دوره کوتاه وزارت او با کاهش شکاف قیمتی دلار در بازار رسمی و غیررسمی و رونق نسبی بورس به پایان رسید. اکنون نیز با وجود رشد کوتاه‌مدت شاخص بورس، این سیگنال مخابره می‌شود که فعالان بازار نسبت به رویه مذکور مردم هستند. به این ترتیب این انتظار تقویت شده است که با حذف رانت ارزی، سرمایه‌های سرگردان به سوی بازار سهام سرازیر شوند. داده‌های تاریخی حکایت از آن دارد که این اختلاف چندان پایدار نیست و احتمالاً با کاهش عرضه ارز با قیمت ارزان، سیاستگذار مجبور است تا به سمت پرشدن شکاف ارزی گام بردارد.

مقایسه ناپهنگام

در روزهای گذشته و پس از بازگشت تحریم‌ها از مسیر فعال‌شدن مکانیسم ماشه بار دیگر نگاه‌ها به سمت تجربه اوایل دهه ۹۰ معطوف شده است. آیا بازار سهام روزهای مشابه مذکور را پشت سر خواهد گذاشت؟ در همین رابطه امیرحسین جنانی، تحلیلگر بازارهای مالی در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» اظهار کرد: مقایسه وضعیت بورس در دوره مشابه دهه قبل با شرایط فعلی دولت پزشکیان کار ساده‌ای نیست؛ چراکه متغیرهای کلان اقتصادی همچون تحریم‌ها، سیاست‌های پولی و ارزی، نرخ تورم و بهره، انتظارات عمومی و حتی ساختار بازار سرمایه تغییرات اساسی کرده‌اند. با این حال، می‌توان برخی شباهت‌ها و تفاوت‌های مهم را مرور کرد.

این کارشناس معتقد است: در دوران احمدی‌نژاد، رشد بورس عمدتاً بر پایه تورم بالا، افزایش نرخ ارز و عرضه شرکت‌های بزرگ رقم خورد. هرچند شاخص‌ها در ظاهر جهش قابل‌توجهی داشتند، اما این رشد بر بستری از بی‌ثباتی اقتصادی و ریسک‌های جدی بنا شده بود. تحریم‌های شدید مالی و نفتی آمریکا و اروپا، به‌ویژه در سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۱ (مانند محدودیت فروش نفت و قطع دسترسی به سوئیفتم) موجب کاهش درآمد‌های ارزی و جهش نرخ ارز شد. برخلاف انتظار، این افزایش نرخ ارز به رشد اسمی بورس در همان مقطع دامن زد.

به گفته امیرحسین جنانی، رشد غیرواقعی بورس در سال ۱۳۹۲ نیز ریشه در جهش سه‌برابری نرخ ارز در سال ۱۳۹۱ داشت. تاثیر این تغییر در صورت‌های مالی شرکت‌ها ظاهر شد و واکنش احساسی سرمایه‌گذاران به روی کار آمدن دولت یازدهم و امید به رفع تحریم‌ها، باز شدن در‌های اقتصاد و بهبود رشد اقتصادی، باعث شد آن جهش تاریخی در بورس رقم بخورد. اما در شرایط کنونی با فعال شدن «مکانیسم ماشه»، بورس تهران روزهای پررونقی را پشت سر گذاشته است. ورود نقدینگی قدرتمند حقیقی به صنایع اثرگذار، به‌ویژه فلزات اساسی، پالایشی‌ها و محصولات شیمیایی، موج تازه‌ای را رشد را رقم زده است.

او همچنین در مورد دلیل اصلی رشد ۷ درصدی بورس در ۳ روز گذشته گفت: علت اصلی این تحولات را باید در تلاقی ریسک‌های اقتصادی با رونق بازارهای موانی جست‌وجو کرد. سرمایه‌گذاران با دیدگاه آینده‌نگر، ارزندگی نسبی سهام را فرصتی مناسب برای خرید تلقی کرده‌اند. بازار سرمایه بخش زیادی از ریسک‌های موجود را طی ماه‌های گذشته در قیمت‌ها منعکس کرده بود و همین موضوع، زمینه‌ساز صعود ناگهانی و یکپارچه بازار شد؛ هرچند ریسک‌های داخلی و چالش‌های اقتصادی همچنان پابرجاست و اقدام ملموس برای رفع آنها صورت نگرفته است. افزایش نرخ ارز و تاثیر آن بر شرکت‌های صادرات‌محور نیز یکی دیگر از عوامل مهم رشد اخیر بورس است. نگاه غالب معامله‌گران این است که دولت ناگزیر به واقعی‌تر کردن نرخ دلار توافقی خواهد شد. همچنین بازگشایی تالار دوم و عرضه ارز شرکت‌ها با قیمت‌های بالاتر، این انتظارات را تقویت کرده است. در چنین فضایی، بورس نشانه‌هایی از امید و تمایل به اصلاح را بروز می‌دهد. هرچند عملکرد کوتاه‌مدت بازار نسبت به گذشته بهتر بوده، اما مشکلات ساختاری نظیر بی‌اعتمادی سهامداران، سیاست‌های ناپایدار اقتصادی و نوسانات بالا همچنان مانع از پایداری رشد است. این کارشناس بازارهای مالی با بیان اینکه سسه عامل کلیدی می‌توانند مسیر آتی بازار را تحت‌تاثیر قرار دهند، اظهار کرد: نخستین عامل، کف قیمتی شاخص‌هاست. در توضیح این موضوع باید عنوان کرد که پس از ریزش‌های پی‌درپی، شاخص کل به محدوده‌ای رسیده که به‌نوعی کف قیمتی محسوب می‌شود. دومین مورد انبساط‌زدایی از ریسک‌های سیاسی است. به این صورت که حتی تعیین تکلیف بخشی از ابهامات کلان مانند تحریم‌های شورای امنیت (با وجود آثار منفی) می‌تواند بر انتظارات سرمایه‌گذاران اثر مثبت بگذارد. امیرحسین جنانی، سومین عامل را سودآوری اسمی شرکت‌ها عنوان کرد و گفت: تثبیت نرخ ارز بالای ۱۰۰ هزار تومان، چشم‌انداز افزایش درآمد و سود اسمی شرکت‌ها را تقویت کرده است. تجربه نزدیک به ۴۲۰۰ در ۷۰ هزار تومان نشان می‌دهد که مقاومت در برابر واقعیت‌های بازار ارز در نهایت شکست خورده و دولت ناچار به پذیرش نرخ‌های بالاتر می‌شود. این سه عامل می‌توانند به بهبود نسبی معاملات و بازگشت بخشی از اعتماد از دست‌رفته کمک کنند. با این حال، ریسک‌های جدی همچنان سایه خود را بر بازار حفظ کرده‌اند. در چنین شرایطی، ترکیبی هوشمندانه از سهام و طلا می‌تواند برای سرمایه‌گذاران گزینه‌ای مطمئن‌تر و جذاب‌تر باشد.

وضعیت متعادل بورس

ابراهیم سماوی، کارشناس بازار سرمایه نیز از جمله کارشناسانی است که تداوم رونق بورس را منوط به بهبود متغیرهای اثرگذار دانست. او در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» اظهار کرد: در روزهای گذشته شاهد رشد شاخص کل بورس اوراق بهادار بودیم؛ این در حالی است که بسیاری از تحلیلگران و سرمایه‌گذاران انتظار داشتند بازار سرمایه دچار ریزش‌های مستمر شود. نکته‌ای که برخی تحلیلگران و فعالان بازار به آن توجه می‌کنند، این است که صرفاً بورس را به‌عنوان آینه تمام‌قد اقتصاد می‌بینند. در کشورهای پیشرفته معمولاً بازار سرمایه به‌عنوان نامگر و تسبیج اقتصاد عمل می‌کند؛ زمانی که وضعیت اقتصادی مطلوب است، شاخص کل بورس اوراق بهادار نیز مثبت می‌شود.

اما در ایران رشدهایی که عموماً در بازار سرمایه رخ می‌دهد، اصطلاحاً رشد اسمی است.

او گفت: کاهش ارزش ریال که نمود آن در قیمت دلار و سایر بازارهای موانی مشهود است، باعث می‌شود دارایی‌های شرکت‌ها ارزشمندتر به‌نظر برسند و قیمت‌ها در منظر ریالی افزایش یابد. به همین دلیل درآمد شرکت‌ها به‌ویژه شرکت‌های صادرات‌محور که از نظر ارزش بازار جزو شرکت‌های بزرگ و شاخص‌شمار محسوب می‌شوند، به نرخ‌های بالاتری محاسبه می‌شود و قیمت ریالی فروش آنها افزایش می‌یابد. بنابراین رشد شاخص کل بورس اوراق بهادار بیش از آنکه ناشی از بهبود واقعی اقتصاد باشد، نتیجه کاهش ارزش پول ملی است و نوعی واگرایی را نشان می‌دهد. سماوی با بیان اینکه بررسی روندهای گذشته نیز موید این نکته است، افزود: به‌عنوان مثال، در دوره‌های سپس با فاصله زمانی شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران افزایش می‌یابد، شرکت‌ها با افزایش سود و مستغلات نیز با شیبی کمتر اما پیوسته رشد می‌کند. البته اسمال بازار املاک و مستغلات به دلیل شرایط خاص ناشی از جنگ، با سال‌های گذشته قابل مقایسه نیست و تامین داده‌های آن نیز به‌طور کامل امکان‌پذیر نیست. بنابراین مثبت بودن شاخص کل بورس اوراق بهادار به معنای بهبود وضعیت اقتصادی کشور نیست، بلکه ناشی از رشد اسمی است. به گفته این تحلیلگر بازارهای مالی، باید به اتفاق‌هایی که از ابتدای سال رخ داده نیز توجه کرد. بازگشت تحریم‌ها و ریسک‌های سیستماتیک، به‌ویژه پس از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، منجر به ریزش بازار سرمایه شده بود، اما اینک بسیاری از این ریسک‌ها پیش‌خور شده است. اگر ارزش بازار سرمایه را به‌صورت دلاری محاسبه کنیم، فاصله قابل‌توجهی با میانگین تاریخی خود دارد که این امر نیز بر نکت مطرح‌شده صحه می‌گذارد. در نتیجه، چشم‌انداز بازار سرمایه در کوتاه‌مدت نه ریزش خاصی را نشان می‌دهد و نه رشد شارپ و پرتابانی را؛ اما در میان‌مدت شاهد افزایش به دلیل رشد اسمی می‌تواند به محدوده سه‌میلیون واحد بازگردد. با این حال، تا زمانی که نرخ دلار و طلا به ثبات نرسد، نمی‌توان انتظار داشت بورس رشدهای جهشی و ادامه‌دار را تجربه کند.

سریال رشد بورس ادامه دارد؟

❖فرحناز نعمتی – تحرکات همزمان بازارهای دارایی متأثر از بازگشت تحریم‌های بین‌المللی، استراتژی معامله‌گران را دستخوش تغییرات جدی کرده است. در روزهای اخیر سناریوی بازگشت رونق به بورس تهران مجدداً مورد توجه قرار گرفته است

کل طی سه روز اخیر، می‌توان ۳ سناریو برای آینده بورس تهران تعریف کرد. در سناریوی نخست، انتظار می‌رود با منطقی شدن نرخ دلار توافقی

و ارزندگی بورس، نماگر اصلی بازار سرمایه حداقل بازدهی ۵۰ درصدی را به نمایش بگذارد. اما در سناریویی دیگر اگر محرک قوی جدیدی، سوخت بازار برای صعود را تامین نکند، احتمالاً در روزهای آینده، شاهد بازگشت بورس به روند کاهشی خواهیم بود. سناریوی سوم بدبینانه‌تر است. در صورتی که بانک مرکزی، برای مدت طولانی بر نرخ ۷۰هزار تومانی دلار توافقی پافشاری کند، شاخص بورس مجدداً وارد دوران رکود خواهد شد، رکودی که بورس را در معرض نوسانات کاهشی شدیدی قرار خواهد داد.

معاملات از منظر آمار

در جریان معاملات روز گذشته بورس تهران شاخص کل با رشد ۲.۳۲ به سطح ۲میلیون و ۷۰۰ هزار واحد رسید. نماگر هموزن نیز با افزایش ۱.۷۹ درصدی در سطح ۸۰۸ هزار واحد ایستاد. یکی از موفقهایی که می‌تواند سیگنال مهمی را برای رونق بورس در میان‌مدت به اهالی بازار مخابره کند، وضعیت ارزش معاملات خرد است. دیروز، ارزش دادوستدهای بازار سهام تا آستانه ۷ همت افزایش یافت. این میزان از ارزش معاملات، بیشترین مقدار از ۲۴ شهریور اسمال محسوب می‌شود.

بر اساس اظهارات کارشناسی، در صورتی که رشد بورس در روزهای آینده نیز ادامه یابد و این سنجه مهم آماری با حفظ روند افزایشی به بالای ۱۰ همت برسد، می‌توان چشم‌اندازی شفاف‌تر برای بورس ترسیم کرد. رصد معاملات نیز حاکی از آن است که قفل صف‌های خرید باز شده و احتمالاً دادوستدهای روان‌تری در انتظار بازار خواهد بود. در سومین روز معاملات هفته، بازار سهام با ورود ۲هزار و ۷۰۰میلیارد تومان پول حقیقی، روز گرمی را پشت سر گذاشت. مجموع ورود پول در ۳ روز اخیر به بیش از ۵هزار و ۴۰۰میلیارد تومان رسیده است. افزون بر آن برخی از متغیرهای بازاری و اقتصادی، می‌توانند زمینه‌ساز رشد پایدار بورس تهران را فراهم کنند.

دلار ۷۰ هزار تومانی و ریسک جدید؟

با استقبال حقیقی‌ها از بزرگان بورسی به نظر می‌رسد سپاهمداران امیدوارند با توجه به صعود قابل‌توجه نرخ دلار آزاد، قیمت دلار توافقی نیز افزایش یابد. این موضوع را می‌توان در رشد گروه‌های دلاری بازار به وضوح مشاهده کرد. این گروه‌ها همزمان با رشد دلار آزاد در صدر تقاضای حقیقی‌ها قرار گرفتند. محصولات شیمیایی و فراورده‌های نفتی در کنار فلزات اساسی نیز دیروز بیشترین ورود پول حقیقی را از آن خود کردند. با این حال، رئیس کل بانک مرکزی، اعلام کرده که نرخ ۷۰هزار تومانی دلار توافقی را تثبیت خواهد کرد. با اختلاف ۶۰ درصدی قیمت اسکناس آمریکایی در بازار آزاد و توافقی، گمانه‌نر‌ها در خصوص عرضه ارز حاصل از صادرات پتروشیمی‌ها در تالار دوم بازار توافقی بالا گرفته است.

هرچند صحت این خبر همچنان بر ابهام است، اما تجربه رفتار سیاستگذار ارزی طی یک دهه اخیر نشان می‌دهد که راهی جز تقویت قیمت دلار با توجه به انتظارات تورمی وجود ندارد. بسیاری از کارشناسان بازار سرمایه با انتقاد از فاصله ۶۰ درصدی نرخ دلار آزاد و توافقی معتقدند؛

تحرکات همزمان بازارهای دارایی متأثر از بازگشت تحریم‌های بین‌المللی، استراتژی معامله‌گران را دستخوش تغییرات جدی کرده است. در روزهای اخیر سناریوی بازگشت رونق به بورس تهران مجدداً مورد توجه قرار گرفته است؛ رشدی که از شنبه آغاز شد، در روز یکشنبه ادامه یافت و به هت‌تریک ۴۲ درصدی در معاملات دیروز انجامید. به اعتقاد تحلیلگران، پرواز دلار آزاد تا محدوده ۱۱۱ هزار تومان، ادامه رشد فعلی بورس را امکان‌پذیر ساخت. با این حال تصریح رئیس کل بانک مرکزی در مورد تثبیت نرخ ارز توافقی و ترجیحی می‌تواند زمینه مقدمات فروکش کردن تقاضا در این بازار را فراهم کند. تحولات اخیر نشان می‌دهد بازار سرمایه در حال جبران جاماندگی از بازارهای موانی است و همین امر می‌تواند موتور رشد بورس در روزهای آتی باشد. از نگاه کارشناسان، دلار آزاد که این روزها در سطوح تاریخی خود قرار دارد به‌عنوان خط‌شکن بازارها به ویژه بورس تهران عمل کرده است. با این حال نوسانات مستمر بورس از ابتدای سال تردیدهایی زیادی در مورد ادامه روند صعودی بازار سهام ایجاد کرده؛ ابهامی که در سه سناریو به آن پرداخته شده است.

پروانه کبره: بورس تهران با رشد ۷ درصدی از ابتدای هفته، شانه به شانه بازارهای موانی در مسیر صعودی گام برداشته است. درحالی‌که دلار، طلا و سکه در روزهای اخیر بر فراز قله تاریخی خود قرار گرفتند بازار سهام نیز متأثر از کاهش ابهامات سیاسی و رشد یکپارچه بازارهای موانی به سمت سطوح بالاتر حرکت کرده است. شاخص کل بورس در سه روز دو کانال ۲.۵ و ۲.۶میلیون واحد را مجدداً فتح کرده و عملکردی قابل قبول را به نمایش گذاشته است.

نماگر اصلی این بازار در هر سه روز گذشته با بیش از ۲ درصد رشد، هت‌تریک رشد ۲ درصدی را رقم زد و موجب شد شاخص کل در کانال دومیلیون و ۷۰۰ هزار واحد آرام بگیرد. از سویی نماگر هموزن، با افزایش ارتفاع ۱.۸ درصدی همچنان حرکتی رو به جلو اما آهسته‌تر را در مقایسه با شاخص اصلی به نمایش گذاشته است. این موضوع حاکی از آن است که سپاهمداران به دلیل تعدد ریسک‌های حاکم بر وضعیت بازارها ترجیح می‌دهند در سمت خرید سهام بزرگ حاضر شوند تا درصورت پیشروی بروز ریسک‌های سیاسی، با اختلال در سمت فروش سهام کوچک و متوسط مواجه نشوند.

بورس پس از بازگشت تحریم‌های بین‌المللی بر خلاف انتظارات ظاهر شد و توانست وارد مسیر صعودی شود. کما اینکه خروج بیش از ۲همت پول حقیقی از صندوق‌های طلا و کوچ پول‌های حقیقی از صندوق‌های درآمد ثابت در روز یکشنبه موجب شد روز گذشته بیش از ۲ هزار و ۷۰۰میلیارد تومان پول حقیقی وارد بازار سهام شود. معاملات دلار در بازار آزاد که یکشنبه را در کانال ۱۱۱ هزار تومان به اتمام رسانده بود؛ معاملات دوشنبه را در کانال ۱۱۰ هزار تومان آغاز کرد. در ادامه، شاخص ارزی یک کانال بالاتر آمد و مجدداً به کانال ۱۱۱ هزار تومان رسید. صندوق‌های طلا نیز میزان حدود۲۵۶میلیارد تومان پول حقیقی بوده‌اند.

از سوی دیگر، در بازار فیزیکی طلا و سکه هم هر گرم طلای ۱۸ عیار در کانال ۲میلیون و ۳۰۰ هزار تومان قرار گرفت و سکه امامی هم در قیمت ۱۱۰میلیون تومان در بازار دست به دست شد. با رشد ۴درصدی شاخص

روز گذشته دلار و طلا، رکورد جدیدی ثبت کردند. نرخ دلار به ۱۱۱ هزار و ۴۰۰تومان رسید که ۱۳۰۰ تومان افزایش را نسبت به روز پیش از آن نشان می‌دهد. هر گرم طلای ۱۸عیار نیز به دنبال رشد طلای جهانی به ۱۰ میلیون و ۳۲۶ هزار تومان رسید.

روز دوشنبه قیمت دلار با افزایش ۱۳۰۰ تومانی به قیمت ۱۱۱ هزار و ۴۰۰ تومان رسید. پس از بازگشت قطعنامه‌های شورای امنیت، روز گذشته شورای اروپا نیز از آغاز روند اعمال تحریم‌هایی که به واسطه برجام تعلیق شده‌بودند، خبر داد. هرچند صادرات نفت و فراورده‌های نفتی به اروپا در سال‌های گذشته به صفر رسیده‌است، با این‌حال اعمال تحریم‌های قبلی به افزایش نااطمینانی در بازار منجر شده‌است. همچنین طلای جهانی به کانال ۳۸۲۰ دلار وارد شد و در پی آن طلای داخلی نیز افزایشی شد. در ابتدای روز گذشته بازار دلار با قیمت ۱۰۹ هزار و ۸۰۰ تومان بازگشایی شد و در ادامه با افزایش قیمت روبه‌رو شد. در انتهای روز با افزایش ۱۳۰۰تومانی نسبت به روز پیش از آن به قیمت ۱۱۱ هزار و ۴۰۰ تومان رسید. دلار در روز دوشنبه نهمین روز پیاپی خود را در قیمت‌های بالای ۱۰۰ هزار تومان به ثبت رساند که نشان‌دهنده سطح انتظارات فعالان برای قیمت این ارز است. قیمت طلای داخلی نیز همسو با رکودکنشکی طلای خارجی و عبور از قیمت ۳۸۰۰ دلار با افزایش قیمت مواجه شد. همزمان دو نیروی اصلی در بازارهای دارایی به مقابله با هم می‌پردازند. از یک طرف اخبار بازگشت تحریم‌ها به افزایش ریسک و در نهایت رشد قیمت‌ها منجر می‌شود و از سوی دیگر بازارساز با افزایش عرضه به مقابله با افزایش قیمت‌ها می‌پردازد. روز گذشته شورای اروپا در بیانیه‌ای اعلام کرد که این شورا تعدادی از اقدامات محدودکننده در رابطه با فعالیت‌های هسته‌ای ایران را که براساس برجام تعلیق شده‌بودند، دوباره اعمال می‌کند. تحریم‌های اعمال شده دامنه نسبتاً گسترده‌ای را پوشش می‌دهد؛ بخشی از این تحریم‌ها شامل منع

واردات، خرید و حمل‌ونقل نفت خام، گاز طبیعی، محصولات پتروشیمی، نفتی و خدمات مرتبط، فروش و عرضه طلا و سایر فلزات گرانبها و بخش مالی است. نتایج بازگشت این تحریم‌ها همچنان در حال‌های از ابهام قرار دارد. در سال‌های گذشته صادرات نفت و گاز و محصولات مشابه به اروپا تقریباً به صفر رسیده‌است.

با این حال می‌تواند نااطمینانی و در نتیجه ریسک را در بازار افزایش دهد که در نهایت به افزایش قیمت‌ها منتهی شود. از سوی دیگر بانک مرکزی در حال اجرای سیاست‌های واردات طلا برای تقویت عرضه در بازار است. روز گذشته معاون اول رئیس‌جمهور مصوبه‌ای را ابلاغ کرد که براساس آن سرمایه‌گذاران خارجی می‌توانند شمش استاندارد طلا وارد کنند و در بورس کالا یا مرکز مبادله

❖ کیش مقصد گردشگران تاجیک

تلاش‌ها برای راه‌اندازی پرواز مستقیم کیش–دوشنبه نه تنها گامی مهم برای گسترش گردشگری برون‌مرزی و کسب درآمد پایدار در کیش است، بلکه یک نقطه عطف راهبردی در ارتباطات منطقه‌ای ایران به شمار می‌رود.

معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش گفت: سفر اخیر به تاجیکستان و حضور در نمایشگاه گردشگری دوشنبه با هدف معرفی ظرفیت‌های جزیره کیش و آغاز مذاکرات برای راه‌اندازی پرواز مستقیم انجام شد. علی حسنلو اظهار کرد: سفر به تاجیکستان در ادامه پرواز نمادینی بود که پیش از نسوروز ۱۴۰۴ با هدف معرفی کیش و برگزاری کارناوال تبلیغاتی در شهر دوشنبه انجام شد.

وی افزود: پس از آن مذاکرات مستمری با مسئولان تاجیکستانی انجام شد تا «شب‌های کیش» در این کشور برگزار شود، اما به دلیل شرایط کشور و جنگ تحمیلی ۱۲ روزه بخشی از برنامه‌ها به تعویق افتاد. معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش ادامه داد: برنامه‌ریزی اصلی برای حضور در های‌سیزن و جشنواره تابستانی بود و در همین چارچوب جزیره کیش در نمایشگاه گردشگری تاجیکستان که به‌تازگی شکل گرفته نیز شرکت کرد. به گفته او، هدف از این حضور استفاده از ظرفیت بازار گردشگری تاجیکستان بود که سالانه بیش از ۸۰۰ هزار نفر گردشگر به خارج اعزام می‌کند و بیشتر به کشورهای همسایه از جمله امارات و ترکیه سفر می‌کنند.

معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش تصریح کرد: با توجه به این ظرفیت، ضمن حضور مسنجم به همراه فعالان گردشگری بخش خصوصی در نمایشگاه، نسبت به برگزاری برنامه‌های فرهنگی در خیابان‌ها و پارک‌های پرفروش‌دام دوشنبه اقدام شد. همزمان در تعامل تجاری مستقیم، نشست‌هایی بین فعالان بخش خصوصی ایران و تاجیکستان برگزار و مذاکراتی با مسوولان گردشگری، فرودگاه و هواپیمایی تاجیکستان انجام شد. وی خاطرنشان کرد: در این مذاکرات، مقدمات راه‌اندازی پرواز مستقیم کیش–دوشنبه بررسی شد و چند ایرلاین تاجیکستانی برای برقراری این پرواز اعلام آمادگی کردند. در صورت نهایی شدن، در سال ۱۴۰۴ پرواز مستقیم برقرار خواهد شد تا هم گردشگران ایرانی و هم تاجیک از آن استفاده کنند.

معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش در پایان اظهار امیدواری کرد: در ماه آبان علاوه بر آغاز پرواز مستقیم، شاهد ورود تورهای گردشگران تاجیک به جزیره کیش باشیم.

■ ■

❖ آثار جشنواره فیلم‌های کودک و نوجوان در چهار مجموعه سینمایی

معاون فرهنگی شهردار و رئیس سازمان فرهنگی، اجتماعی و ورزشی شهرداری اصفهان در آستانه برگزاری سی‌وهفتمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان، از آمادگی کامل شهر اصفهان برای میزبانی این رویداد بزرگ فرهنگی خبر داد و گفت: جشنواره سال جاری با شعار معنادار «روایهای کودکانه نقش جهان» برگزار می‌شود.

کمال حیدری با بیان اینکه سی‌وهفتمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان از ۱۲ تا ۱۵ مهر با شعار «روایهای کودکانه نقش جهان» برگزار می‌شود، گفت: مراسم رونمایی از پوستر این جشنواره با حضور خانواده‌های معظم شهدای جنگ ۱۲ روزه برگزار شد.

وی تأکید کرد: جشنواره سال جاری با حمایت و همکاری بنیاد سینمایی فارابی و شهرداری اصفهان و با تشکیل دبیرخانه تخصصی از ابتدای شهریور سال جاری کلید خورد و در این مدت ۲۶ کمیته تخصصی با همراهی همکاران و فعالان فرهنگی برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام داده‌اند.

حیدری گفت: رویدادهای متنوعی همچون جشن هنری کودکان و نوجوانان، گردهمایی فیلم‌سازان نوجوان، فراخوان تولید فیلم کوتاه، رویداد نقاشی پوپک، نمایش‌های خیابانی و بخش تبلیغ و سرگرمی نیز برگزار خواهد شد. او ادامه داد: پس از افتتاحیه معنوی جشنواره، بیش از ۱۵۰۰ داور کودک و نوجوان و حدود ۵۰۰ خبرنگار نوجوان در سالن‌های سینمایی چهارپاچ و ساحل فیلم‌ها را تماشا و در فرآیند داوری نقش آفرینی خواهند کرد. همچنین در مجموعه شهر رویاها و چند مرکز فرهنگی دیگر، ارکان‌های ویژه‌ای برای کودکان مناطق محروم، نوجوانان دارای معلولیت و فرزندان خانواده‌های تحت پوشش خیریه‌ها برگزار می‌شود و کودکان می‌توانند از امکانات تفریحی و دو سانس ویژه شب‌رازی نیز بهره‌مند شوند.

وی همچنین افزود: در کنار این جشنواره، رویداد گردشگری مقاومت نیز در دو نوبت صبح و عصر برگزار خواهد شد و علاقه‌مندان می‌توانند برای حضور در این برنامه فرهنگی و اجتماعی از طریق سامانه شهروند تیکت اقدام کنند.

سینماهای میزبان آثار سی و هفتمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان در شهر اصفهان معرفی شدند. روزهای برگزاری این جشنواره، پردیس‌های سینمایی «سیتی‌سنتر» و «رویاشهر» به ارکان فیلم‌های بلند بخش ملی می‌پردازند و به عنوان چند جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان، میزبان داوران کودک و نوجوان خواهند

زنجره معیوب قیمت‌گذاری گندم

❧ بیتا حسن پور – گندم محصولی استراتژیک است ونقش انکارناپذیری در تامین امنیت غذایی دارد. در حال حاضر دولت بازگیر اصلی بازار خریدوفروش گندم است.

شیوه قیمت‌گذاری گندم باعث شده است دولت مجبور به کنترل زنجره تولید این کالای اساسی شود. کارشناسان معتقدند قیمت‌گذاری دستوری کرآیی لازم را ندارد و انگیزه کشاورزان را برای تولید کاهش داده است. در مقابل، واگذاری قیمت به مکانیسم بازاری می‌تواند همزمان منافع تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان را تامین کند.

مرضیه احقاقی: گندم محصولی استراتژیک است ونقش انکارناپذیری در تامین امنیت غذایی دارد. در حال حاضر دولت بازیگر اصلی بازار خریدوفروش گندم است. در همین حال شاهد اجرای سیاست خرید تضمینی گندم با هدف حمایت از تولید وجهت‌دهی به الگوی کشت کشور هستیم. با وجود این عدم توان دولت در پرداخت مطالبات کشاورزان و وقفه‌های طولانی برای پرداخت هزینه گندم خریداری شده از کشاورز، این سیاست را با اماوگاه‌های بسیاری مواجه می‌کند. با توجه به نقش گندم در تامین امنیت غذایی کشور و همچنین سهم قابل‌توجه جامعه کشاورزان واشتغال‌زایی در این بخش، کاهش نقش دولت در بازار گندم باید با در نظر گرفتن پیچیدگی‌های موجود باشد. چراکه هر اقدام اشتباهی می‌تواند به کاهش کشاورزی و کوچ اجباری کشاورزان به حاشیه شهرها منتهی شود. در چنین فضایی اجرای سیاست تعیین قیمت تضمینی گندم از سوی دولت و ایفای نقش به‌عنوان بازیگر اصلی بازار در عین واگذاری سهم قابل‌توجهی از خربدها به بخش خصوصی وبهرمندی از ظرفیت تشککل‌ها و همچنین بورس کالای کشاورزی می‌تواند به‌عنوان راهکاری برای تنظیم شرایط این بازار شناخته شود. خرید تضمینی گندم براساس قانون و با هدف حمایت از تولید، تعریف شده است. در قانون خرید تضمینی، ۴۹فاکتور هزینه‌های تولید یک واحد متعارف، آخرین نرخ تورم اعلامی توسط بانک مرکزی، نرخ مبادله کالا درون بخش و بیرون بخش و نرخ مشابه محصول در خارج از کشور به اضافه هزینه‌های مرتبط بر آن مورد توجه قرار می‌گیرد و براساس آن قیمت نهایی توسط شورای قیمت‌گذاری تعیین می‌شود. با این‌وجود هر ساله شاهد بروز اختلافات جدی میان اعضای شورای قیمت‌گذاری گندم هستیم. شورای قیمت‌گذاری از تشککل‌های فعال در حوزه گندم، مرکز پژوهش‌های وزارت جهاد کشاورزی، دفتر گندم و معاونت زراعت وزارت جهاد کشاورزی تشکیل می‌شود. در موارد بسیاری پس از تعیین قیمت خرید تضمینی گندم از سوی دولت، نمایندگان کشاورزان مخالفت جدی با بهای تعیین شده می‌کنند. به‌ویژه آنکه معتقد هستند بهای تعیین شده منطقی و منطبق با شرایط تورمی حاکم بر اقتصاد کشور نیست.

درهمین‌حال باید خاطرنشان کرد که در فرآیند کنونی حاکم بر خریدوفروش گندم، دولت کف قیمت گندم را مشخص می‌کند و مانع هر نوع آزادی عمل کشاورز، اعم از فروش محصول به بازار یا جابه‌جایی آن بین استان‌های مختلف، می‌شود. درهمین‌حال دولت‌ها برخلاف تعهدات خود، پرداخت مطالبات کشاورزان را با تأخیر طولانی‌مدت انجام می‌دهند. توجه به این نکته ضروری است که براساس برنامه هفتم توسعه، کشور باید به ۹۰درصد خودکفایی در محصولات کشاورزی برسد. اما شرایط کنونی حرکت در مسیر تحقق این هدف را تأیید نمی‌کند. کما اینکه میزان تولید گندم کشور در سال جاری در مقایسه با سال گذشته کاهش‌ی بوده است. در این میان چالش‌هایی همچون کم‌آبی، قیمت پایین گندم و عدم رضایت کشاورز از فرآیند خرید تضمینی، سهم پایین برادر اصلاح شده و… از مهم‌ترین عوامل افت تولید در این بخش هستند. کشاورزان نیز به حمایت ناکافی از سوی دولت تأکید دارند و آن را مانع تحقق اهداف توسعه‌ای بخش کشاورزی و تولید گندم عنوان می‌کنند.

قیمت تضمینی، راهکار جایگزین

فرار به آغوش اژدها

حجت ورمزاری، عضو هیات علمی دانشگاه تهران در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» در ارزیابی کارآیی با عدم کارآیی قیمت‌گذاری و خرید تضمینی گندم گفت: سیاست خرید تضمینی گندم در قالب قانون خرید محصولات اساسی کشاورزی انجام می‌شود. هدف از تصویب و اجرای این قانون، تشویق کشاورز به تولید محصولات کشاورزی اساسی است. یعنی خیال کشاورز از قیمت و تضمین خرید راحت باشد.

وی افزود: در همین حال چند شاخصه نیز برای تعیین قیمت خرید تضمینی گندم تعیین شده است که ازجمله آنها باید به قیمت گندم در سطح بین‌المللی، قیمت تمام شده کشت گندم توسط کشاورز و نرخ تورم سالانه اشاره کرد. در سایه تعیین قیمت منصفانه و مقبول برای این محصول کشاورزی، کشاورزان نسبت به آینده تولید و فعالیت خود مطمئن خواهند شد. ورمزاری افزود: در سال ۱۳۸۹ قانون افزایش بهروری کشاورزی و منابع طبیعی تصویب شد. در این قانون بر سیاست تعیین قیمت تضمینی و استفاده از ابزار بورس کالای کشاورزی تأکید شده است. براساس سیاست تعیین قیمت تضمینی گندم، دولت برای ایجاد اطمینان خاطر کشاورز، قیمتی را به‌عنوان قیمت تضمینی تعیین می‌کند اما در پروسه خرید و فروش محصول دخالت کامل ندارد. گندم توسط کشاورز در بورس کالای کشاورزی عرضه می‌شود و به فروش می‌رسد. حال چنانچه بهای فروش گندم کمتر از قیمت خرید تضمینی آن بود، دولت این تفاوت قیمتی را پرداخت می‌کند.

سیستم تعیین قیمت تضمینی خرید گندم چند مزیت دارد. در درجه نخست آنکه هزینه‌هایی که دولت در خرید تضمینی گندم متحمل می‌شود و جای نقد و انتقاد دارد، رفع خواهد شد. به‌خصوص آنکه در سال‌های گذشته و با اجرای سیاست خرید تضمینی گندم، رضایت کشاورز نیز معمولاً به شکل مناسب جلب نشده است. دولت معمولاً در پرداخت مطالبات کشاورزان نیز به موقع عمل نکرده است. دولت همواره در پرداخت مطالبات گندم‌کاران تأخیر چند ماهه دارد که به زیان این قشر منجر می‌شود. در چنین شرایطی کشاورز ناچار است محصول خود را با بهای ارزان‌تر از قیمت مصوب به دلال بفروشد.

عضو هیات علمی دانشگاه تهران در تشریح دیگر اثرات مثبت سیاست تعیین قیمت تضمینی گندم گفت: چنانچه گندم تولید شده توسط کشاورز از طریق بورس کالای کشاورزی به فروش برسد، می‌توان با بهره‌گیری از نظام قبض انبار، تسهیلاتی را در اختیار کشاورز قرار داد. محصول کشاورز در انبارهای تحت نظارت بورس، نگهداری و به‌زای آن به کشاورز رسید داده می‌شود. این رسید می‌تواند نقش وثیقه برای دریافت تسهیلات بانکی را ایفا کند. ورمزاری گفت: توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که دولت وظیفه تنظیم‌گری را بر عهده دارد، یعنی باید تسهیل‌کننده و ناظر باشد. اما ورود مستقیم دولت برای خرید و فروش حادکنری گندم، سیاست مطلوب و اثربخشی نیست و این ورود باید محدود به ذخایر راهبردی و کنترل بازار باشد.

وی گفت: در همین حال با هدف ایجاد فضای اطمینان‌بخش برای کشاورز باید از ظرفیت تشککل‌ها بهره گرفت. به این معنی که کارخانه‌های تولید نان یا تشککل‌های وابسته به آنها قرارداد لازم‌الاجرا با گندم‌کاران منعقد کنند. به این ترتیب خیال کشاورز نیز از فروش محصول خود راحت خواهد بود. هم‌زمان دولت نیز می‌تواند بر این روند نظارت داشته باشد. این کارشناس مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی گفت: در قانون بودجه ۱۴۰۳ مقرر شد صنف و صنعت، خودشان گندم را از کشاورز به‌خصوص از طریق کشاورزی قراردادی خریداری کنند ولی عملاً این تکلیف اجرایی نشد و حتی دستورالعمل مربوطه نیز تصویب و ابلاغ نشد. وی افزود: برای اصلاح چالش‌های پیش روی این بخش انتظار می‌رود بورس کالای کشاورزی تقویت و الزامات کاهش نقش دولت در خریدوفروش این محصول مهم، فراهم شود. البته کاهش نقش دولت در خرید گندم باید کاملاً تدریجی باشد.

نگاهی به تجارب جهانی

ورمزاری گفت: مرکز پژوهش‌های مجلس تجارب بین‌المللی در خصوص روند خریدوفروش گندم را توسط دولت‌های مختلف بررسی کرده است. براساس نتایج پژوهش، دولت هند در رده کشورهایی است که بیشترین سهم خرید گندم توسط دولت را در اختیار دارد. دولت هند سالانه حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد گندم مورد نیاز این کشور را خریداری می‌کند. مابقی گندم مورد نیاز آن نیز توسط بخش خصوصی خریداری می‌شود. در حال حاضر برای اصلاح این روند انتظار می‌رود دولت در ایران نیز تنها برای ذخیره‌سازی استراتژیک و همچنین در حد تنظیم بازار اقدام به خرید گندم کند. در همین‌حال سیاست‌های نظام درخصوص واگذاری امور تصدی‌گراانه، ایجاب می‌کند که بخش عمده خریدوفروش گندم به بخش خصوصی و تعاونی واگذار شود. البته این هدف قابلیت اجرای بکیاره ندارد و باید به مرور اجرایی شود. در همین حال انتظار می‌رود دولت همچنان یکی از بازیگران اصلی بازار باشد تا شاهده اقدامات انحصارگرایانه و احتکار در بازار نباشیم. باید با بهره گیری از فناوری‌های نوین، زنجره تامین آرد از مزرعه تا کارخانه هوشمند شود.

ورمزاری افزود: برای کاهش سطح تصدی‌گری دولت در بازار گندم با سایر محصولات اساسی کشاورزی باید بازه زمانی برای آن تعیین شود. درهمین‌حال دولت نیز برنامه اقدام برای آن طراحی کند. مجلس شورای اسلامی نیز بر اجرای آن نظرات کافی داشته باشد. عضو هیات علمی دانشگاه تهران گفت: در حال حاضر کیفیت گندم، در قیمت نان خیلی اثرگذار نیست. یعنی قیمت گندم کیفی با گندم معمولی، تقریباً یکسان است. به این ترتیب کسی به دنبال استفاده از بذور با کیفیت نیست. این بی‌تفاوتی درحالی است که اصلاح بذر گندم ضروری است و تأثیر بسزایی بر تولید در حوزه کشاورزی دارد. در حال حاضر تنها حدود ۴۰ درصد بذر مورد استفاده در کشور اصلاح شده است. همین موضوع نیز تأثیر بسزایی بر افت کیفیت در این بخش دارد. اصلاح بذر به عهده سازمان تات است. درهمین‌حال دانشگاه‌ها و رشته‌های مرتبط با حوزه کشاورزی نیز در این بخش فعالیت می‌کنند. در این سال‌ها اقدامات خوبی برای اصلاح بذر گندم انجام گرفته اما با نقطه مطلوب فاصله بسیاری داریم. در این میان برون سپاری تحقیقات به شرکت‌های دانش‌بنیان با تأمین بودجه مربوطه، بسیار کمک کننده خواهد بود.

ورمزاری افزود: اعتبار تخصیص داده شده برای خرید تضمینی گندم بیش از آنکه به منزله حمایت از تولید محصول کشاورزی باشد، ابزار حمایت از مصرف‌کننده به شمار می‌رود. چرا که این اعتبارات صرف حمایت از مصرف آرد و نان خنوار می‌شود. یعنی بارانه مصرف‌کننده است. دولت در سال جاری گندم را با بهای ۲۰ هزار و ۵۰۰ تومان به‌زای هر کیلوگرم از کشاورزی خریداری کرده است. این گندم فراوری و به آرد تبدیل می‌شود. در نهایت نیز با قیمت ۹۰۰ تومان به ازای هر کیلوگرم به عنوان آرد دولتی به نانوآ فروخته می‌شود. طبعاً این هزینه حکم حمایت از خانوارها را دارد و نباید به‌عنوان بارانه بخش کشاورزی تلقی شود.

فهرستی درخشان و رو به رشد از استعدادهای پژوهشی، از فیزیکدانان هسته‌ای پرینستون گرفته تا مهندسان ناسا و متخصصان هوش مصنوعی، در حال ترک ایالات متحده و پیوستن به مراکز علمی چین هستند. بر اساس آمارها، از ابتدای سال گذشته میلادی دست‌کم ۵۸دانشمند برجسته به صورت ناموقت به موسسات تحقیقاتی چین پیوسته‌اند. این پدیده که «فرار مغزهای معکوس» نام گرفته، پرسش‌های جدی‌ای در درباره توانایی بلندمدت آمریکا برای جذب و حفظ نخبگان جهانی مطرح کرده است؛ کیفیتی که ستون اصلی رهبری بی‌چون‌وچرای این کشور در علم و فناوری پس از جنگ جهانی دوم بوده است. این روند می‌تواند موازنه قدرت را در رقابت استراتژیک واشنگتن و پکن بر سر صنایع آینده‌ساز مانند هوش مصنوعی، رانش کوانتومی و نیمه‌رساناها تغییر دهد. دولت چین سال‌هاست که برای جذب استعدادهای بین‌المللی، به‌ویژه پژوهشگران چینی که برای تحصیلات عالی به خارج رفته بودند، تلاش می‌کند. این ماموریت با تشدید کنترل‌های فناوری آمریکا علیه چین و تأکید شی جن‌پینگ، رهبر چین، بر نوآوری به‌عنوان تنها راه امنیت اقتصادی، اهمیت بیشتری یافته است. اکنون، مجموعه‌ای از سیاست‌های دولت آمریکا به این روند شتاب بخشیده است: به گفته «یو‌شیه»، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه پرینستون، دانشگاه‌های چینی این تغییرات در آمریکا را «هدیه‌ای از طرف ترامپ» می‌دانند که به آنها در جذب استعدادهای بیشتر و باکیفیت‌تر کمک شایانی می‌کند.

معمای انزوای مالی

انجام است. در داخل ایران، دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی سازوکارهای دقیق این همکاری‌های بین‌المللی را ابلاغ و مدیریت می‌کند که نشان می‌دهد ایران با قوانین داخلی خود، امنیت اطلاعات و حریم خصوصی را به‌طور کامل کنترل می‌کند. بنابراین نگرانی از افشای بی‌مبنای اطلاعات، با این سازوکارها به حداقل می‌رسد.

نکته دوم، مربوط به امنیت قضایی است. CFT نظام بازرسی یا گزارش‌دهی مستقیم ندارد و به موضوعات اتباع داخلی کشور ورود نمی‌کند که این ویژگی به‌طور کلی نگرانی‌ها را کاهش می‌دهد. درخصوص هرگونه اتهام تأمین مالی تروریسم علیه اتباع ایرانی، کشور مدعی باید با ادله بسیار قوی و کافی اتهام خود را در مراجع ذی‌صلاح به اثبات برساند. مهم‌تر از همه، ایران روی به روشی شفاف‌نشدن قضایی دادگستری در حق شرط گذاشته است و این حق شرط نگرانی‌ها را به‌طور کامل برطرف می‌کند. تلاش ناموفق اوکراین علیه روسیه در دیوان با استفاده از ۱۱۱۱۱ نشان داد که نقض کنوانسیون تنها زمانی اثبات می‌شود که کشور حمایت‌کننده از نیت تروریستی اقدامات مطلع بوده باشد. این حکم تأکید می‌کند که کنوانسیون ابزار سواستفاده نیست و ایران با کنترل بر ادله کافی و حق شرط قضایی خود، امنیت حاکمیت و اتباعش را کاملاً تضمین کرده است. این رویکرد نیز نگرانی‌ها را به حداقل می‌رساند.

تلل جایز نیست

در تحلیل پیوستن ایران به کنوانسیون CFT، یکی از پرسش‌هایی که وجود دارد آن است که این اقدام چه فوایدی برای کشور خواهد داشت؟ به صورت کلی می‌توان گفت که الحاق به کنوانسیون CFT آثار مثبت و حیاتی برای اقتصاد و جایگاه بین‌المللی ایران به همراه دارد و می‌تواند به افزایش تجارت بین‌المللی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی است که ریسک‌های FATF از سال ۱۳۹۸ اقدامات تقابلی علیه ایران را آغاز کرده است. بست‌بانه‌های این نهاد به‌طور مکرر اعلام می‌کنند که عضویت ایران در کنوانسیون‌های پارلمو و CFT امکان تعلیق این اقدامات تقابلی و بازگشت ایران به لیست خاکستری را فراهم می‌سازد. این امر به نوبه خود، به عادی شدن رفتار سایر کشورها با ایران منجر می‌شود؛ هرچند اجرای کامل برنامه اقدام همچنان الزامی است.

در حال حاضر تصویب CFT عملاً مهم‌ترین بهانه فنی را از دست FATF و کشورهای متخاصم ایران برای اعمال فشار بیشتر بر کشور را از بین خواهد برد. این اقدام، فرآیند شبکه‌سازی و اجماع بین‌المللی با کشورهای دوست را برای عادی‌سازی روابط برپوده ایران در FATF تسهیل و تسریع می‌کند. آثار اقتصادی الحاق به کنوانسیون مذکور شامل تسهیل روابط بانکی، افزایش تجارت بین‌المللی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی است که ریسک‌های مالی را کاهش داده و امنیت اقتصادی بلندمدت را تقویت می‌کند.

تکنه قابل‌توجه آن است که تداوم اقدامات تقابلی انتها انتها ندارد و فشارهای فعلی و اقدامات تقابلی می‌تواند همانند کره‌شمالی، بسیار شدیدتر شود. علاوه بر این، توصیه شماره۱۹ FATF به‌صراحت به کشورها اختیار می‌دهد که اقدامات تقابلی خاص خود را علیه کشورهای لیست سیاه تعریف کنند. این شرایط با بازگشت احتمالی تحریم‌های الزام‌آور شورای امنیت (از طریق مکانیسم ماشه)، به یک تهدید جدی تبدیل می‌شود. از آنجا که ابزار اصلی کشورها برای اجرای تحریم‌های شورای امنیت، همین توصیه‌های FATF (به‌ویژه) در حوزه عدم تأمین مالی اشخاص صلاحه است، تلقل در الحاق به‌هیچ‌وجه جایز نیست. الحاق به CFT، با خنثی کردن بهانه‌های دشمنان و تقویت مبارزه با تروریسم، موقعیت ایران را در جامعه جهانی ارتقا می‌دهد و گامی مهم برای توسعه کشور محسوب می‌شود.

جامعه جهانی قرار می‌دهد.

تهدیدی برای استقلال کشورها وجود ندارد

کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم (CFT) به‌عنوان یک سند رسمی سازمان ملل متحد شناخته می‌شود و تاکنون ۱۹۰ کشور جهان به این کنوانسیون ملحق شده‌اند. این سند در سطح بین‌المللی، استانداردهای مبارزه با تأمین مالی تروریسم را به صورت واحد تعریف و تثبیت می‌کند. نکته قابل‌توجه این است که تنها ۶کشور در دنیا یعنی ایران، چاد، سومالی، اریتره، بوروندی و تووالو هنوز به این کنوانسیون نپیوسته‌اند که ایران نیز در میان این ۶کشور قرار دارد. کوبا، ونزولا و ویتنام از جمله کشورهایی هستند که به CFT ملحق شده و استانداردهای CFT را رعایت می‌کنند. این کشورها در حالی به CFT پیوسته‌اند که بسیاری از آنها تحت تحریم‌های شدید و محدودیت‌های فراتر از ایران از سوی آمریکا قرار دارند که نشان می‌دهد این کنوانسیون تهدیدی برای استقلال کشورها نیست و منافع آنها را حفظ کرده است. همچنین کشورهای درگیر با تروریسم مانند افغانستان، پاکستان و سودان جنوبی نیز به قواعد این سند پایبند هستند. این مساله نشان می‌دهد این کشورها با وجود دست و پنجه نرم کردن با مسائل تروریستی، قواعد CFT را را ابزاری مفید می‌دانند. حتی کشورهای میزبان گروه‌های مقاومت نیز کنوانسیون را پذیرفته‌اند. لبنان به CFT ملحق شده، عراق این سند را اجرا می‌کند، یمن استانداردهای آن را رعایت می‌کند و سوریه به کنوانسیون پیوسته است. الحاق این کشورها به‌وضوح نشان‌دهنده ساز‌گاری CFT با مواضع ضداستکباری و حمایت از مقاومت است.

از دست دادن فرصت‌های اقتصادی

به‌صورت کلی می‌توان گفت که CFT بر همکاری بین‌المللی تمرکز دارد و تأمین مالی تروریسم را ممنوع می‌کند. این سند دارای نظام بازرسی نیست که این ویژگی آن را از قطعنامه‌های شورای امنیت متمایز می‌سازد. کشور‌های بزرگ اقتصادی به این کنوانسیون پیوسته‌اند و این الحاق روابط مالی را تسهیل می‌کند. واقعیت‌های جهانی پذیرش گسترده CFT را تأیید می‌کند و نشان می‌دهد که این کنوانسیون ابزاری مهم برای امنیت جهانی است. ایران با عدم الحاق به CFT فرصت‌های اقتصادی را از دست می‌دهد و می‌تواند با پیوستن به آن موقعیت خود را بهبود بخشد. کشور‌های دوست ایران نیز CFT را پذیرفته‌اند و این پذیرش نشان‌دهنده بی‌خطری کنوانسیون است و واقعیت‌ها ابهامات موجود را برطرف می‌کنند. کنوانسیون CFT استانداردهای پذیرفته‌شده جهانی را نمایان می‌سازد.

نگرانی از افشای اطلاعات

در بررسی‌های مربوط به کنوانسیون CFT یکی از نگرانی‌هایی که مطرح می‌شود، «افشا» است. می‌توان گفت که تبادل اطلاعات در چارچوب مذکور ۲شرط کلیدی دارد؛ اولین نکته این است که تبادل اطلاعات بین کشور‌های عضو اختیاری نیست، بلکه کاملاً مشروط است. این تبادل تنها در پاسخ به یک درخواست رسمی و مشخص، از سوی کشور متقاضی انجام می‌گیرد و هرگز بدون درخواست انجام نخواهد شد. علاوه بر این، تبادل اطلاعات تنها در چارچوب قوانین و مقررات کشور دریافت‌کننده قابل

۷۰ راهکار داخلی برای رفع ناترازی

انرژی

یکی از مهم‌ترین دلایل ناترازی انرژی در ایران، وابستگی شدید به سوخت‌های فسیلی مانند گاز طبیعی و نفت است. با وجود ظرفیت‌های بالای انرژی‌های تجدیدپذیر، از جمله خورشیدی و بادی، سهم این منابع در سبد انرژی ایران، سهم زیادی نیست. این در حالی است که پارانه‌های کلان برداخت‌شده به سوخت‌های فسیلی، مانع جدی در مسیر توسعه انرژی‌های پاک به شمار می‌رود و بهره‌وری انرژی را در سطحی پایین نگه می‌دارد. از سوی دیگر، مصرف بالای انرژی در بخش‌های خانگی، صنعتی و حمل‌ونقل بدون لحاظ کردن راندمان و بهینه‌سازی، یکی دیگر از علل اساسی ناترازی انرژی است.

الگوی مصرف انرژی در ایران با استانداردهای جهانی فاصله زیادی دارد و به دلیل نبود مشوق‌های مؤثر برای صرفه‌جویی، سالانه مقدار زیادی انرژی تلف می‌شود. در این میان، تجهیزات قدیمی، میزان کارآمدی شبکه‌های انتقال و توزیع و تلفات در شبکه نیز در صورتی که چاره جویی نشود، این مشکل را تشدید می‌کند.

مسائل مدیریتی و سیاستگذاری نیز عامل مهم دیگری است. عدم توجه به‌ به‌برنام‌ریزی و سیاستگذاری‌های درازمدت و موثر در حوزه انرژی موجب سردرگمی سرمایه‌گذاران و کندی در توسعه زیرساخت‌های تولید و توزیع انرژی خواهد شد. علاوه بر آن، تمرکزگرایی در سیاستگذاری انرژی و ناهماهنگی میان نهادهای تصمیم‌گیر، روند اصلاحات را با دشواری روبه‌رو خواهد ساخت. در نهایت، تغییرات اقلیمی و مشکلات زیست‌محیطی نیز نقش قابل توجهی دارند. کاهش منابع آبی، افزایش دما و انتشار ریزگردها در برخی مناطق کشور باعث کاهش راندمان نیروگاه‌ها و تولید انرژی خورشیدی شده است. در مجموع، ناترازی انرژی در ایران نتیجه ترکیب پیچیده‌ای از مشکلات ساختاری، مسائل مدیریتی، عوامل اقتصادی و چالش‌های زیست‌محیطی است. برای رسیدن به پایداری در حوزه انرژی، کشور نیازمند اصلاحات جدی در سیاستگذاری، توسعه فناوری‌های نوین، فرهنگ‌سازی و ارتقای بهره‌وری است.

یکی از اصلی‌ترین عوامل ناترازی انرژی در ایران، فقدان یک سند جامع، شفاف و مبتنی بر آینده‌نگری در حوزه انرژی است. سیاست‌های کلان کشور در حوزه انرژی اغلب به‌صورت مقطعی، واکنشی و بدون توجه به تغییرات جهانی و الزامات زیست‌محیطی اتخاذ می‌شوند. تدوین یک استراتژی ملی انرژی که تمامی بازیگران (دولت، بخش خصوصی، نهادهای علمی و بین‌المللی) را در بر گیرد، موجب تصمیم‌گیری‌های موثر می‌شود. در ساختار مدیریت انرژی ایران، بیشتر تصمیم‌گیری‌ها در سطح متمرکز و توسط نهادهای دولتی صورت می‌گیرد. این تمرکزگرایی، مانعی جدی برای ورود نهادهای محلی، بخش خصوصی، دانشگاه‌ها و مردم به فرایند تصمیم‌سازی و نظارت بر پروژه‌های انرژی است. در حالی‌که تجربه جهانی نشان داده است که حکمرانی مشارکتی یکی از عوامل کلیدی در توسعه پایدار انرژی‌های تجدیدپذیر و بهینه‌سازی مصرف است.

تعدد نهادهای تصمیم‌گیر در حوزه انرژی (وزارت نفت، وزارت نیرو، سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر، سازمان برنامه و بودجه، سازمان محیط زیست و…) نبود هماهنگی موثر بین آنها، موجب تداخل مأموریت‌ها، دواپه‌کاری و تعارض در اجرای سیاست‌ها خواهد شد. برای مثال، در حالی‌که وزارت نیرو به دنبال توسعه انرژی خورشیدی است، وزارت نفت بر افزایش بهره‌برداری از گاز تأکید دارد، باید این دو رویکرد در یک سیاست جامع تلفیق شوند. سرمایه‌گذاری در بخش انرژی نیازمند ثبات و پیش‌بینی‌پذیری قوانین و مقررات است. در ایران، بارها قوانین مرتبط با تعرفه‌ها، نرخ خرید تضمینی برق، مشوق‌های سرمایه‌گذاری یا مجوزهای مربوطه تغییر کرده‌اند. این روند موجب کاهش اطمینان سرمایه‌گذاران و خروج آنها از پروژه‌های انرژی می‌شود که خود عاملی در عدم تعادل انرژی مصرف انرژی است.

موضوع سامانه‌های انرژی یکی دیگر از عوامل مدیریتی مهم ناترازی انرژی است. در صورت وجود داده‌های دقیق، به‌روز و قابل اعتماد از وضعیت تولید، مصرف، تلفات، ذخیره‌سازی و انتقال انرژی، قطعاً سیاستگذاری مبتنی بر داده‌های صحیح بوده و بر اساس تخمین و… شکل نمی‌گیرند. این موضوع موجب می‌شود پروژه‌ها با ارزیابی دقیق انجام گیرند و منابع به‌ صورت بهینه تخصیص یابند. مدیریت انرژی یک دانش تخصصی و نیازمند مهارت‌های روزآمد در زمینه اقتصاد انرژی، فناوری‌های نوین، سیاستگذاری زیست‌محیطی و مدیریت منابع است. در بسیاری از سطوح مدیریتی کشور، این مهارت‌ها و دانش تخصصی باید افزایش یابد تا باعث تصمیم‌گیری‌های دقیق تر، پیشرفت در فناوری و انتخاب‌های کم هزینه شود.

ناترازی انرژی در ایران تنها یک مساله فنی یا اقتصادی نیست، بلکه در درجه اول یک معضل مدیریتی محسوب می‌شود که نیازمند اصلاحات در حکمرانی انرژی کشور است. تدوین یک راهبرد ملی پایدار، کاهش تمرکزگرایی، تقویت حکمرانی مشارکتی، ایجاد هماهنگی میان نهادهای، ثبات قوانین، شفاف‌سازی داده‌ها و ارتقای آموزش مدیران از جمله اقدامات کلیدی برای رفع این بحران به‌شمار می‌روند. بدون اصلاحات جدی در حوزه مدیریت، دستیابی به امنیت انرژی و توسعه پایدار امکان‌پذیر نخواهد بود.

در روز باشد؛ معادل رقمی که در ماه اکتبر اجرا شد. با این حال، تصمیم نهایی هنوز گرفته نشده و احتمال تغییر اعداد وجود دارد.

نکته مهم آن است که اگرچه اوپک‌پلاس تصمیم به افزایش تولید گرفته، اما در عمل میزان تولید واقعی اغلب کمتر از سهمیه‌های تعیین‌شده است. تحلیلگران می‌گویند بسیاری از اعضا اکنون در سقف ظرفیت تولید خود فعالیت می‌کنند و قادر به اجرای کامل افزایش‌های وعده‌داده‌شده نیستند. برآوردها نشان می‌دهد تولید واقعی گروه حدود ۵۰۰ هزار بشکه در روز کمتر از اهداف رسمی است؛ موضوعی که مانع از شکل‌گیری مازاد عرضه شدید در بازار شده است.

امتیاز به امارات؛ نشانه‌ای از اختلافات پنهان

یکی از تصمیمات قابل توجه در ماه‌های اخیر، اعطای مجوز به امارات متحده عربی برای افزایش تولید تا سقف ۳۰۰ هزار بشکه در روز بین آوریل و سپتامبر بود. این امتیاز نشان‌دهنده فشارهای درونی و چانه‌زنی‌های سیاسی میان اعضای اوپک‌پلاس است. هرچند این گروه در ظاهر تلاش دارد انسجام خود را حفظ کند، اما اختلاف منافع میان کشورهای عضو (از عربستان سعودی گرفته تا روسیه و امارات) چالشی مداوم برای آینده این ائتلاف به شمار می‌رود. روز دوشنبه ۲۹ سپتامبر، در پی خبر از سرگیری صادرات نفت اقلیم کردستان و همزمان انتشار گزارش‌هایی درباره افزایش تولید نوامبر، قیمت نفت با کاهش نزدیک به یک درصد مواجه شد. بهای برنت به ۶۹ دلار و نفت خام آمریکا (WTI) به ۶۵ دلار رسید. این افت تقریباً تمام رشد قیمت روز جمعه را خنثی کرد. مایکل مک‌کارنی، مدیرعامل پلتفرم سرمایه‌گذاری Moomoo در استرالیا و نیوزیلند، در این‌باره گفت: «ترس از افزایش بیشتر تولید مانع از رشد قیمت‌ها می‌شود، اما در کوتاه‌مدت چشم‌انداز محدودیت عرضه باعث شده قیمت نفت همچنان در یک تنگنای فشرده قرار گیرد.»

معادله پیچیده عرضه و تقاضا

بازار جهانی نفت این روزها تحت‌تاثیر دو عامل متضاد قرار دارد. از یک سو، افزایش تولید اوپک‌پلاس و بازگشت صادرات اقلیم کردستان به معنای تزریق عرضه بیشتر به بازار است که به‌طور طبیعی فشار کاهشی بر قیمت‌ها وارد می‌کند. از سوی دیگر، ریسک‌های ژئوپلیتیک (از جمله جنگ اوکراین و حملات پهپادی به تأسیسات روسیه) به‌عنوان محرک‌های صعودی عمل می‌کنند و مانع از سقوط شدید قیمت‌ها می‌شوند. افزون بر این، تقاضای جهانی نفت در شرایطی است که با وجود نگرانی‌ها درباره رکود اقتصادی در برخی مناطق، همچنان پایدار مانده و حتی در بخش‌هایی از آسیا روندی افزایشی نشان می‌دهد. چین، به‌عنوان بزرگ‌ترین واردکننده نفت جهان، پس از یک دوره کندی رشد اقتصادی، نشانه‌هایی از بازگشت تقاضا را بروز داده است. این عامل نیز توازن عرضه و تقاضا را به نفع حفظ قیمت‌ها در محدوده کنونی تغییر می‌دهد.

فشارهای سیاسی و اقتصادی

نمی‌توان نقش سیاست را در تصمیم‌های اوپک‌پلاس نادیده گرفت. ایالات متحده بارها این گروه را به دلیل کاهش تولید و بالا نگه‌داشتن قیمت‌ها مورد انتقاد قرار داده است. در مقابل، کشورهای عضو اوپک‌پلاس تلاش می‌کنند با افزایش تدریجی تولید هم‌فشارهای سیاسی را کاهش دهند و هم سهم بازار خود را از دست ندهند. با این حال، توان تولید واقعی و ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری اعضا محدودیت‌های بزرگی برای تحقق اهداف رسمی ایجاد کرده است. در این میان، عربستان سعودی به‌عنوان رهبر سنتی اوپک و روسیه به‌عنوان شریک کلیدی خارج از اوپک، بیشترین تأثیر را بر تصمیم‌های گروه دارند. هماهنگی این دو کشور در ماه‌های آینده نقش تعیین‌کننده‌ای در مسیر بازار جهانی ایفا خواهد کرد.

چشم‌انداز پیش‌رو

چشم‌انداز پیش‌رو نشان می‌دهد که اوپک‌پلاس احتمالاً در کوتاه‌مدت به سیاست افزایش‌های تدریجی تولید ادامه خواهد داد، اما تداوم این مسیر به مجموعه‌ای از عوامل وابسته است. تحولات ژئوپلیتیک، از جمله شدت گرفتن جنگ اوکراین یا اختلال گسترده‌تر در صادرات روسیه، می‌تواند بار دیگر بازار را با شوک عرضه مواجه کند. در سوی دیگر، بازگشت عرضه‌های معلق همچون از سرگیری صادرات نفت اقلیم کردستان یا احتمال بازگشت نفت ایران در صورت پیشرفت مذاکرات هسته‌ای، قادر است معادله بازار را به‌طور اساسی تغییر دهد. افزون بر این، وضعیت اقتصاد جهانی نیز نقش تعیین‌کننده‌ای دارد؛ چرا که هرگونه رکود در اقتصادهای بزرگ مانند آمریکا یا اتحادیه اروپا می‌تواند تقاضا برای نفت را کاهش دهد و فشار نزولی تازه‌ای بر قیمت‌ها وارد کند. اوپک‌پلاس بار دیگر در موقعیتی حساس قرار گرفته است. از یک سو، فشار برای حفظ سهم بازار و پاسخ به انتقادات آمریکا این گروه را به سمت افزایش تولید سوق می‌دهد. از سوی دیگر، محدودیت‌های ظرفیت تولیدی اعضا و تداوم ریسک‌های ژئوپلیتیک مانع از تحقق کامل افزایش‌ها و ایجاد مازاد عرضه چشم‌گیر می‌شود. تصمیم احتمالی برای افزایش ۱۳۷ هزار بشکه‌ای تولید در نوامبر بیش از آن‌که به معنای تغییر بنیادین در عرضه جهانی باشد، نمادی از تداوم سیاست تدریجی و محتاطانه این ائتلاف است.

بازار جهانی نفت همچنان در مرز باریک میان مازاد و کمبود قرار دارد و هر تحول سیاسی یا اقتصادی می‌تواند این تعادل شکننده را بر هم زند. به نظر می‌رسد اوپک‌پلاس با آگاهی از این شرایط، تلاش می‌کند ضمن حفظ انسجام داخلی، سیگنال روشنی به بازار ارسال کند: افزایش تولید ادامه خواهد داشت، اما نه آن‌قدر زیاد که قیمت‌ها را فرو بپاشد. در نهایت، سال جاری برای بازار نفت سالی خواهد بود که بیش از هر زمان دیگری میان سیاست و اقتصاد در نوسان است.

وزیر نفت گفت: رکورد تولید نفت کشور با اجرای اقدام‌های توسعه‌ای در میدان‌های نفتی به همت تلاش شبانه‌روزی کارکنان صنعت نفت شکسته شد.

رکوردشکنی تولید نفت به گزارش شانا، محسن پاک‌نژاد با اشاره به رشد قابل ملاحظه تولید نفت در سال جاری اظهار کرد: با تلاش همکاران در میدان‌های نفتی، موفق شدیم رکورد تازه‌ای را در تولید نفت کشور به ثبت برسانیم؛ رکوردی که در هفت سال گذشته (از سال ۱۳۹۷ تاکنون) بی‌سابقه بوده است. وی افزود: حفاری‌های درون‌میدانی، انجام عملیات بازیابی و بهبود تولید (workover) روی چاه‌ها و بهره‌برداری از بخشی از ظرفیت مرکز فراورش نفت خام میدان آزادگان از جمله اقدام‌هایی بود که نقش موثری در این افزایش تولید ایفا کرد. وزیر نفت تصریح کرد: این دستاورد نتیجه تلاش شبانه‌روزی کارکنان صنعت نفت و برنامه‌ریزی دقیق در حوزه بالادستی و تاسیسات سطح‌الارضی است که توانسته ما را به نقطه‌ای برساند که امروز شاهد ثبت یک رکورد در تولید باشیم.

سوخت جایگزین برای کشتی‌ها

حسین‌رضا صفری، رئیس انجمن مهندسی دریایی ایران در این رابطه تأکید کرد که همکاری بین سازمان‌ها و شرکت‌های دریایی، از جمله شرکت ملی نفتکش، سازمان بنادر و دریانوردی و سایر کشتیرانی‌ها، برای پیشبرد این پروژه به صورت متحد و هماهنگ در جریان است. صفری گفت: در انجمن مهندسی دریایی، تمام الزامات و چارچوب‌های لازم برای اجرای این طرح را آماده کرده‌ایم تا شرکت‌های دریایی و تصمیم‌گیران بتوانند به راحتی این اطلاعات را پردازش و تصمیمات لازم را اتخاذ کنند.

وی با تقدیر از مشارکت فعال جوانان نخبه دانش‌آموخته در این پروژه افزود: برای اولین بار جوانان در چنین سطحی اجازه حضور و ایفای نقش پیدا کرده‌اند و ما به این تلاش‌ها افتخار می‌کنیم. هدف ما ایجاد فضایی است که جوانان بیش از پیش احساس غرور، افتخار و اثربخشی کنند و مسیر پیشرفت حرفه‌ای خود را در حوزه دریایی به شکل عملی و موثر بسازند.

صفری بر اهمیت استمرار این همکاری‌ها و بهره‌گیری از ظرفیت جوانان در توسعه فناوری‌های جایگزین در ناوگان دریایی تأکید کرد و اعلام آمادگی کرد که موسسه رده‌بندی ایرانیان و انجمن مهندسی دریایی ایران در این مسیر حادکنار حمایت و همکاری را ارائه خواهند داد.

اهمیت مدیریت دانش

حسین روستا، نماینده سازمان صنایع دریایی و رئیس کارگروه مدیریت دانش انجمن مهندسی دریایی ایران نیز در نشستی که به‌منظور بحث و تبادل نظر پیرامون تعیین سوخت جایگزین برای ناوگان کشتیرانی ایران برگزار شد، به بررسی اهمیت مدیریت و بهره‌برداری از دانش در فرآیند توسعه سوخت جایگزین در ناوگان دریایی کشور پرداخت. وی توضیح داد که تولید و به‌کارگیری سوخت‌های جایگزین نیازمند همکاری سه گروه اصلی دانشی است؛ دانشگاه‌ها، صنایع و نهادهای دولتی. روستا تأکید کرد: دانش اولیه و علمی تولید سوخت توسط دانشگاه‌ها فراهم می‌شود، اما صنایع و نهادهای اجرایی نیز باید امکان استفاده عملی از این دانش را فراهم کنند تا تولید سوخت با موفقیت انجام شود. وی افزود: بهره‌برداری موثر از دانش، مستلزم استفاده از ابزارهای مدیریتی و ارزیابی داده‌ها است و تجربه شخصی بنده نشان داده که ابزارهای مدرن می‌توانند شناسایی دانش

بازی دوگانه غرب با روسیه

لیلا جلیلوند – ائتلاف اوپک پلاس که نزدیک به نیمی از نفت جهان (حدود ۴۰میلیون بشکه در روز) را تولید می‌کند، بار دیگر در آستانه تصمیمی مهم قرار گرفته است.

سسه منبع آگاه به مذاکرات درون‌سازمانی به رویترز خبر داده‌اند که این گروه احتمالاً در نشست روز یکشنبه آینده خود، افزایش جدیدی در تولید نفت به میزان دست کم ۱۲۷ هزار بشکه در روز برای ماه نوامبر تصویب خواهد کرد. این اقدام ادامه روندی است که از ماه آوریل آغاز شد؛ روندی که طی آن اوپک‌پلاس مسیر کاهش تولید را معکوس کرده و بیش از ۲.۵میلیون بشکه در روز به تولید جهانی افزوده است؛ رقمی معادل ۲ درصد از تقاضای نفت جهان. اوپک‌پلاس در سال‌های گذشته با هدف مهار مازاد عرضه و حمایت از قیمت‌ها، برنامه‌ای گسترده از کاهش تولید را پیش گرفت که در مقاطعی به ۶میلیون بشکه در روز رسید.

این کاهش‌ها شامل سه لایه بود: کاهش داوطلبانه ۲.۲میلیون بشکه‌ای، کاهش ۱.۶۵میلیون بشکه‌ای از سوی هشت کشور عضو و در نهایت کاهش گروهی ۲میلیون بشکه‌ای که تا پایان سال ۲۰۲۶ ادامه خواهد داشت. اما از آوریل سال جاری، تحت فشار ایالات متحده و به‌ویژه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا که بارها خواستار کاهش قیمت بنزین و نفت برای حمایت از مصرف‌کنندگان آمریکایی شده بود، اوپک‌پلاس راهبرد خود را تغییر داد. افزایش‌های پی‌درپی سهم بازار را برای این ائتلاف تقویت کرده و همزمان موجب شده قیمت‌ها در محدوده ۶۰ تا ۷۰ دلار در هر بشکه نوسان کند.

قیمت در سایه تحولات ژئوپلیتیک

بازار نفت طی ماه‌های اخیر شاهد فراز و فرودهای متعددی بوده است. در ابتدای سال قیمت‌ها بالای ۸۰ دلار در هر بشکه قرار داشت، اما با آغاز روند افزایش تولید از سوی اوپک‌پلاس، قیمت‌ها عمدتاً در بازه ۶۵ تا ۷۰ دلار تثبیت شد. با این حال، هفته گذشته حملات پهپادی اوکراین به زیرساخت‌های انرژی روسیه که موجب اختلال در پالایش و صادرات این کشور شد، بهای نفت را بار دیگر به بالای ۷۰ دلار رساند. این بالاترین سطح از اول ماه اوت تاکنون بود. در روز جمعه ۲۶ سپتامبر، قیمت برنت به بیشترین میزان از پایان ژوئیه رسید و همین افزایش انگیزه اوپک‌پلاس را برای ادامه روند بالا بردن تولید بیشتر کرده است. با وجود این، آغاز دوباره صادرات نفت از اقلیم کردستان عراق از طریق خط لوله به بندر جیهان ترکیه که پس از دو سال و نیم توقف عملیاتی شد، فشار نزولی جدیدی بر قیمت‌ها وارد کرد. وزارت نفت عراق اعلام کرده این خط لوله در مرحله نخست ۱۹۰ هزار بشکه در روز نفت صادر خواهد کرد و ظرفیت آن می‌تواند تا ۲۲۰ هزار بشکه افزایش یابد.

نشست آنلاین: تصمیم‌گیری برای نوامبر

بر اساس گزارش منابع آگاه، هشت کشور اوپک‌پلاس قرار است روز پنجم اکتبر (۱۴ مهر) نشست آنلاینی برگزار کنند تا درباره میزان افزایش تولید در ماه نوامبر تصمیم‌گیری کنند. انتظار می‌رود این افزایش حداقل ۱۳۷ هزار بشکه

رکوردشکنی تولید نفت

تحقیقاتی برای استقرار سوخت جایگزین در ناوگان دریایی ایران در حال انجام است و مسیر همکاری ملی برای توسعه این فناوری کلیدی شکل گرفته است.

طرحی که می‌توان از آن به اختصار با عنوان «مالیات کربن در بخش کشتیرانی» یاد کرد، در صورت تصویب در آبان‌ماه، از سال ۲۰۲۷ میلادی به اجرا گذاشته خواهد شد. این طرح در واقع سیاستی متکی بر جریمه ناوگان دریایی متناسب با میزان آلایندگی است که منظر موافق اکثریت اعضای سازمان بین‌المللی دریانوردی را جلب کرده و در صورتی که تا اکتبر امسال (میان‌ه پاییز) تصویب شود، از سال ۲۰۲۷ اجرایی خواهد شد. این طرح شرکت‌های کشتیرانی را ملزم می‌کند به استانداردهای مشخصی از انتشار گازهای گلخانه‌ای دست پیدا کنند یا بابت کاستی عملکرد خود، جریمه بپردازند. به این ترتیب فارغ از مساله مکانیسم ماشه، ایران ناگزیر باید با سرمایه‌گذاری در حوزه ارتقای کیفی ناوگان دریایی، خود را برای شرایط جدید پس از تصویب این طرح آماده کند. اکنون متخصصان و کارشناسان حوزه دریایی در صدد چاره‌جویی برای شیفت به سوخت جایگزین در ناوگان دریایی ایران هستند و برای این منظور، شش راهکار کلیدی را ارائه دادند.

از جمله استقرار سوخت متیل‌اتیل الکل به عنوان سوخت جایگزین در ناوگان دریایی ایران، بررسی سوخت دی‌متیل اتر (DME) به عنوان سوخت جایگزین، ارزیابی سوخت‌های زیستی دریایی و تأثیر آنها بر کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، بررسی فیشر دیزل، ارزیابی هیدروژن به عنوان سوخت دریایی و در نهایت استقرار سوخت ترکیبی به عنوان سوخت جایگزین در ناوگان دریایی کشور. این برنامه‌ها با هدف کاهش انتشار کربن، افزایش کارایی عملیاتی و بهره‌برداری از فناوری‌های نوین در ناوگان دریایی کشور مطرح شده و امکان عملیاتی‌سازی آنها در مراحل بعدی بررسی خواهد شد.

تشکیل کارگروه ملی برای توسعه سوخت جایگزین

به‌تازگی کارگروه ملی همکاری برای توسعه و استقرار سوخت جایگزین در ناوگان دریایی کشور نیز تشکیل شده است. این کارگروه با مشارکت فعال کمیته دانشجویی انجمن مهندسی دریایی ایران و همکاری نهادهای و شرکت‌ها شکل گرفته و نقش پیش‌رو و هماهنگ‌کننده را ایفا می‌کند. زیرساخت‌های لازم برای جمع‌آوری، تحلیل و مستندسازی دانش مرتبط با سوخت‌های جایگزین نیز فراهم شده است. این اقدام امکان تصمیم‌گیری دقیق و عملیاتی در سطح ملی را فراهم می‌کند و همکاری یکپارچه میان دانشگاه‌ها، صنایع، سازمان‌ها و نهادهای دولتی، از جمله نمایندگان مجلس، را ممکن می‌سازد.

کمیته دانشجویی انجمن مهندسی دریایی ایران هم نقش کلیدی در تولید و انتقال دانش تخصصی داشته و حضور جوانان نخبه، مسیر تربیت نیروی متخصص برای آینده ناوگان کشور را هموار کرده است. با شکل‌گیری این کارگروه، تمام ذی‌نفعان امکان بهره‌برداری یکپارچه از دانش و تجربیات تخصصی را خواهند داشت و این همکاری ملی، به ویژه در زمینه کاهش انتشار کربن و استقرار سوخت‌های ترکیبی، گامی عملی و بلندمدت برای توسعه پایدار ناوگان دریایی کشور محسوب می‌شود.

نقش جوانان در پروژه سوخت جایگزین

✧ خرد جمعی برای حل بحران‌ها

پانزدهمین رویداد جامع معدن و صنایع معدنی از صبح روز دوشنبه ۲۷ مردادماه به همت گروه رسانه‌ای «دنیایاقتصاد» در مرکز همایش‌های برج میلاد آغاز به کار کرد. این رویداد تا ۳۰ مردادماه ادامه دارد. بررسی چالش‌های اصلی بخش معدن و صنایع معدنی از جمله ناترازی‌های انرژی، توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های حمل‌ونقل، الزامات محیط زیستی در کنار تداوم فعالیت‌های معدنی و همچنین تحقق اهداف توسعه‌ای در زنجیره فولاد کشور، از جمله مهم‌ترین موضوعات مطرح شده در این همایش بودند. در همین حال ارائه راهکارهای عملی برای توسعه پایدار بخش معدن مورد توجه سخنرانان این رویداد مهم معدنی قرار گرفت. سیدمحمد اتابک وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز در پیامی ویدئویی خطاب به حاضران در این همایش، به نقش رویداد جامع معدنی و صنایع معدنی «دنیای اقتصاد» در مسیر پیشرفت صنایع اشاره داشت و تأکید کرد که گذار از ابربحران‌های کنونی نیازمند خرد جمعی و بهره‌مندی از نظرات متخصصانی همچون حاضرین در این رویداد است.

در ابتدا علیرضا بختیاری، مدیرمسئول ضمن خوشامدگویی به حاضران، در رابطه با چالش‌های بخش معدن ایران گفت: در سال‌های اخیر، با توجه به اعمال تحریم‌های گسترده، تغییرات سریع بازارهای جهانی و نیاز به انطباق با استانداردهای بین‌المللی، معدن و صنایع معدنی ایران با چالش‌های متعددی روبه‌رو بوده است. در یکسو، نوسانات قیمت مواد اولیه، ناترازی انرژی و ریسک‌های سیاسی و در سوی دیگر، فشارهای زیست‌محیطی و الزامات قانونی جدید، نیازمند توجه ویژه‌ای هستند.

بختیاری در ادامه گفت: در سال‌های گذشته، این هشدار داده شد که سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی رشد قابل اعتنایی ندارد و رشد بلندمدت این بخش در معرض خطر است. اکنون متأسفانه همه آن نگرانی‌ها به‌قوت خود باقی است و مسائل دیگری نیز به آن اضافه شده است. او تأکید کرد: نخستین و مهم‌ترین عامل غیراقتصادی که راه فعالیت‌های اقتصادی را نامحور کرده، تهدید خارجی و موانع تحریمی است. مرتفع کردن این موانع، در گرو افزایش تحرک دسته‌دییلماسی و تقویت قوای دفاعی کشور و تقویت سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی و تحکیم وحدت ملی است. بختیاری ادامه داد: ایران در دو دهه اخیر بسیاری از فرصت‌های اصلاح اقتصادی را از دست داده است و در سال جاری که قرار بوده است مطابق مفاد سند چشم‌انداز بیست ساله، به «جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی» دست یابد، با این هدف فاصله زیادی دارد.

گفت: با این حال، هنوز روزنه‌های امید گشوده است و با مدیریت علمی و سنجیده امور می‌توان اوضاع را بهتر کرد. بنیاد معدن و صنایع معدنی از جنبه تولید بر نوسازی تکنولوژی و از جنبه تجاری بر صادرات استوار است. فعالان صنایع معدنی برای اجرایی کردن این دو جزء، مکمل، قابلیت‌های تخصصی کافی دارند و به کمک دولت نیاز ندارند، اما این فعالیت‌های تکنیکی و بنگاهی خواه ناخواه با سیاستگذاری‌ها و تصمیم‌های دولت گره خورده است.

بختیاری در پایان تأکید کرد: امیدواریم دولت با درس گرفتن از تجربه‌ها و ناکامی‌ها در زمینه تحقق اهداف سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، و کاستی‌ها در اجرای برنامه‌های توسعه و عدم‌توازن‌های آشکار و پنهان در بودجه‌های سالانه، اکنون متقاعد شده باشد که اهالی کسب‌وکار و بازارها منطق اقتصاد را بهتر می‌شناسند و هر چه فاصله دولت از بنگاهداری و تصدی‌گری بیشتر شود، چشم‌انداز رشد اقتصادی و رفاه همگانی روشن‌تر می‌شود.

ضرورت اتکا بر خرد جمعی برای مواجهه

با ابربحران‌ها

سید محمد اتابک، وزیر صنعت، معدن و تجارت در پیامی ویدئویی برای حاضران در رویداد جامع معدن و صنایع معدنی ۱۴۰۴، از پیشکوتان، اندیشمندان و متخصصان حاضر در این همایش قدردانی کرد و گفت: قدردان برگزاری سالانه همایش معدن و صنایع معدنی توسط مجموعه رسانه‌ای «دنیای اقتصاد» هستند. هر ساله بر غنای این همایش افزوده شده است. این رویداد در طول سالیان گذشته تاثیر بسزایی بر پیشرفت صنایع داشته است و در همین راستا از زحمات مدیرمسئول این گروه رسانه‌ای تشکر می‌کنم.

او ضمن اشاره به برگزاری همایش جامع معدن و صنایع معدنی در تراز۱ جهانی افزود: این رویداد در سال جاری بسا ابتکار و ایجاد رویکردی جدید به تولید و بازار برگزار می‌شود و اثرات مثبت و ماندگاری را برای صنایع به دنبال خواهد داشت. وزیر صمت با اشاره به بحران‌های پیش روی صنعت و معدن گفت: در حال حاضر فعالان بخش معدن و صنایع معدنی با چالش‌های متعددی در روند فعالیت خود مواجه هستند. این مشکلات در سال‌های گذشته شدت گرفته و اکنون به ابربحران بدل شده‌اند. ناترازی انرژی یکی از همین ابربحران‌هایی است.

تابستان تاریک صنایع

✧ **عز شیبا حسن پور** – تابستانی که گذشت، زنگ خطر جدی برای صنعت ایران بود. فصلی که با قطع مکرر برق و رکود را برای تولید به ارمغان آورد.

کارگران در حال جوشکاری در یک کارخانه فولاد

تابستانی که گذشت، زنگ خطر جدی برای صنعت ایران بود. فصلی که با قطع مکرر برق رکود را برای تولید به ارمغان آورد. قطعی‌های مکرر برق و کمبود آب، در کنار مشکلات دیرینه نقدینگی و رکود بازار، آسیب‌های جدی به صنایع کشور وارد کرد. این در حالی است که صنعت ایران بیش از هر زمان دیگری به تأمین پایدار انرژی نیاز دارد. قطعی‌های مکرر برق در صنایع، موجب شد بیش از نیمی از ظرفیت تولید از دست برود و برنامه‌های توسعه‌ای متوقف شود. در کنار این، مشکلاتی همچون قاچاق، تعرفه‌های واردات، نوسانات ارزی و نبود امنیت اقتصادی، فضای تولید را تیره‌تر کرده است. با وجود این، چشم‌انداز توسعه نیروگاه‌های خورشیدی و نوسازی زیرساخت‌های برق، گورسوی امیدی برای آینده است. اگر دولت بتواند با سیاستگذاری دقیق، امنیت و ثبات اقتصادی ایجاد کند، شاید تابستان‌های پیش رو برای صنعت ایران متفاوت باشد. فعالان صنعتی ایران در گفت‌وگو با دنیای اقتصاد از آسیب‌های وارد شده به صنایع در تابستانی که گذشت سخن می‌گویند.

کاهش ۱۰میلیارد دلاری ارزش افزوده صنعت

مهدی بستانچی، رئیس شورای هماهنگی شهرک‌های صنعتی کشور، در گفت‌وگو با دنیای اقتصاد ضمن تشریح ابعاد این بحران، نسبت به تداوم وضعیت هشدار داده و راهکارهایی هم برای کاهش ناترازی انرژی ارائه کرد. بستانچی بیان کرد: تابستان امسال را می‌توان پراسپ‌ترین سال برای صنایع کوچک و متوسط دانست. بسته به موقعیت جغرافیایی، واحدهای صنعتی با ۳۰ تا ۵۰ روز قطعی برق مواجه شدند. این قطعی‌ها باعث شد بخش زیادی از تولیدات یا متوقف شود یا با کیفیت مطلوب به بازار نرسد.

او با اشاره به همزمانی بحران آب افزود: «در کنار قطعی برق، بسیاری از شهرک‌های صنعتی با کمبود جدی آب نیز مواجه بودند. حتی صنایعی که توانسته بودند ژنراتور تهیه کنند، به دلیل محدودیت عرضه گازوئیل با مشکل روبه‌رو شدند».

به گفته بستانچی، بیشترین خسارت متوجه صنایع کوچک و متوسط بوده است. او توضیح داد: «صنایع فلزی، شیمیایی و غذایی جزو بخش‌هایی بودند که آسیب جدی دیدند. در برخی رشته‌ها مثل صنایع مرتبط با ساختمان، افت تولید حتی تا ۵۰ درصد و بیشتر نیز گزارش شده است. برآوردها نشان می‌دهد قطعی برق تابستان گذشته حدود ۱۰میلیارد دلار از ارزش افزوده بخش صنعت کاسته است.» بستانچی با تأکید بر مشکلات موجود، می‌گوید: «مشکلات صنعت تنها به برق محدود نمی‌شود. از پنج سال پیش بحران‌های ساختاری آغاز شد و در سه سال اخیر شدت گرفت. نبود نقدینگی، رکود بازار و کاهش تقاضا همگی دست به دست هم داده‌اند تا تولید در صنایع کوچک و متوسط به نصف ظرفیت واقعی برسد.»

خسارت روزانه؛ بین ۵ تا ۱۰ هزارمیلیارد تومان

بستانچی در ادامه بیان کرد: «زیان ناشی از قطعی برق در شهرک‌های صنعتی روزانه بین ۵ تا ۱۰ هزارمیلیارد تومان برآورد می‌شود. این رقم بسته به منطقه و نوع صنعت متفاوت است، اما حتی در خوش‌بینانه‌ترین حالت هم نشان‌دهنده فشار سنگینی بر بخش تولید کشور است.»

به گفته وی، اقدامات دولت برای کاهش خاموشی‌ها بیشتر در سطح شعار باقی مانده است. بستانچی در این رابطه گفت: «مسئولان بارها از توسعه نیروگاه‌های خورشیدی برای جبران کمبود برق سخن گفته‌اند، اما تا امروز اقدام عملی مشخصی مشاهده نشده است. وزارت نیرو در این زمینه منفعل عمل کرده و حتی زمینه حضور بخش خصوصی را هم تسهیل نکرده است. درحالی‌که بدون ورود سرمایه‌گذاران و حمایت واقعی

اعضای کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران توزیع ارز چند نرخ‌ری را مهم‌ترین عامل توزیع رانت عنوان کردند. رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق ایران، با بیان اینکه ارز چند نرخ‌ری در جهان رایج نیست، گفت: ما سال‌ها در ایران ارز دوترخی و چند نرخ‌ری داشتیم که غالباً منجر به رانت شده و ادامه آن عقلانی نیست. اما تا امروز اتاق ایران آنلاین، بهرام مشکوری در نشست کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق ایران، افزود: ترکیه با تورم حدود ۴۰ درصدی شرایطی نظیر اقتصاد ایران دارد اما نرخ ارز در این کشور یکسان است و در سایه همین سیاست درست، صادرات ترکیه به ۱.۲ هزارمیلیارد دلار رسیده است.او با بیان اینکه کاهش ارزش پول ملی یکی از محرک‌های اصلی رشد صادرات است، ادامه داد: در ایران هرگاه نرخ ارز افزایش پیدا می‌کند، با دستوری کردن نرخ ارز و پایین نگه داشتن نرخ ارز حاصل از صادرات، فضا به نفع واردات و به زیان صادرکننده می‌شود. رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی

نیاز داریم. حالا در نظر بگیرید که در تابستان گذشته ما در هفته سه روز قطعی برق داشتیم. در برخی واحدها حتی چهار روز در هفته برق قطع می‌شد. این یعنی تولید اساساً پیوسته نبود. ما بارها پیشنهاد داده بودیم که اگر قرار است محدودیتی اعمال شود، به‌صورت زمان‌بندی مشخص و منظم، مثلاً یک بازه ثابت و قابل پیش‌بینی باشد. اما متأسفانه قطعی‌ها بی‌برنامه و نامنظم بود؛ یک روز برق داشتیم و روز بعد دوباره قطع می‌شد. این بی‌نظمی عملاً ضربه سنگین‌تری به تولید زد.» علی لوفاف با اشاره به تجربه سال گذشته گفت: «برای نمونه، مجتمع فولاد خوزستان تنها در یک دوره مشخص بیش از ۱۵ هزارمیلیارد تومان زیان دید. این فقط یک مورد از ده‌ها واحد بزرگ صنعتی است. حالا شما ابعاد این خسارت را در مقیاس ملی تصور کنید. این زیان‌ها نه‌تنها تراز مالی شرکت‌ها را دچار مشکل می‌کند، بلکه کل زنجیره توسعه صنعتی کشور را هم تحت فشار قرار می‌دهد.»

توسعه هر واحد صنعتی مستقیماً وابسته به درآمد حاصل از فروش و تداوم تولید است. لوفاف با بیان این نکته، تأکید کرد: «وقتی درآمدها کاهش می‌یابد، حتی پرداخت حقوق کارگران در برخی واحدها دشوار می‌شود. در چنین شرایطی صحبت از توسعه و سرمایه‌گذاری آینده تقریباً غیرممکن است. واحدهای زیادی اکنون در وضعیت بقا قرار دارند؛ یعنی اگر نتوانند خود را سرپا نگه دارند، کار بزرگی کرده‌اند. این شرایط موجب شده بسیاری از برنامه‌های توسعه‌ای متوقف شود یا به تعویق بیفتد.»

خطای محاسباتی برای فعالان صنعتی

این فعال معدنی با اشاره به وعده‌های قبلی دولت گفت: «وزیر نیرو پیش از آغاز سال اعلام کرده بود که امسال هیچ قطعی برقی نخواهیم داشت. این به نظر من یک خطای محاسباتی و گفتاری جدی بود، چرا که در عمل خلاف آن رخ داد. حالا دولت برنامه‌ای برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر به‌ویژه برق خورشیدی مطرح کرده است. اگر این برنامه با جدیت دنبال شود، شاید بتوانیم تا ۱۲ هزار مگاوات ظرفیت جدید وارد مدار کنیم. البته باید توجه داشت که بازه پنل‌های خورشیدی معمولاً بیش از ۲۱ تا ۲۳ درصد نیست. بنابراین برای دستیابی به ظرفیت موثر، نیاز به سرمایه‌گذاری گسترده و زیرساخت بزرگ داریم.»

به گفته او، این یک تصور اشتباه است که فکر کنیم فقط با پنل‌های خورشیدی می‌توانیم مشکل برق کشور را حل کنیم. ما باید ترکیبی از منابع را به کار بگیریم: نیروگاه‌های حرارتی با راندمان بالا، پروژه‌های CHP. نیروگاه‌های برقی‌ابی، و البته تجدیدپذیرها. کشور نیازمند یک سبد متنوع انرژی است. برق موتور محرک توسعه است. بدون برق نمی‌توان تولید را پایدار کرد، سرمایه‌گذاری خارجی جذب کرد یا حتی برنامه‌های توسعه‌ای را پیش برد.

لوفاف گفت: «مدیریت مصرف یخش مهم دیگری است. متأسفانه در کشور ما به دلیل پایین بودن قیمت انرژی، مصرف به شکل غیرمنطقی بالاست. برق، گاز و حتی آب و بنزین با بهای ناچیز در اختیار مصرف‌کنندگان قرار می‌گیرد و این موجب شده فرهنگ صرفه‌جویی ضعیف باشد. درحالی‌که در بسیاری از کشورهای دنیا انرژی کالایی بسیار ارزشمند است. بنابراین هم آموزش عمومی و هم سیاستگذاری قیمتی باید به سمتی برود که مصرف بهینه در دستور کار قرار گیرد.» لوفاف در پاسخ به این سوال که اگر دولت بتواند بخشی از برنامه‌های خود برای ناترازی را عملیاتی کند، تابستان آینده، برای صنایع چه وضعیتی پیش‌بینی می‌کنید، گفت: «اگر همان‌طور که اشاره شد، دولت موفق شود حدود ۱۲ هزار مگاوات ظرفیت جدید وارد مدار کند، وضعیت نسبت به امسال کمی بهتر خواهد بود. اما همچنان کمبود جدی وجود دارد، چون شکاف واقعی بین ۲۸ تا ۳۰ هزار مگاوات است. در نتیجه، ما هنوز با کسری روبه‌رو خواهیم بود. با این حال، اگر سرمایه‌گذاری مناسب انجام شود و حمایت‌های دولتی جدی باشد، می‌توان امیدوار بود که در یک بازه سه تا پنج‌ساله مشکل ناترازی برق به‌طور اساسی کاهش یابد. این البته مشروط به آن است که تحریم‌ها و محدودیت‌های بین‌المللی نیز مانع‌تراشی نکنند.»

لسواف بار دیگر بر اهمیت موضوع انرژی تأکید کرد: «برق شریان اصلی اقتصاد است. بدون برق، حتی اگر سایر عوامل تولید فراهم باشد، تولید متوقف می‌شود. بنابراین دولت باید توسعه زیرساخت‌های برقی را مهم‌ترین اولویت خود بداند. این کار هم از طریق سرمایه‌گذاری در تولید و هم از طریق مدیریت مصرف امکان‌پذیر است. اگر این دو مسیر همزمان طی شود، می‌توان امیدوار بود که صنعت کشور از وضعیت بحرانی کنونی فاصله بگیرد.»

رئیس شورای هماهنگی شهرک‌های صنعتی کشور، در گفت‌وگو با دنیای اقتصاد ضمن تشریح ابعاد این بحران، نسبت به تداوم وضعیت هشدار داده و راهکارهایی برای کاهش ناترازی انرژی ارائه کرد.

رئیس شورای هماهنگی شهرک‌های صنعتی کشور، در گفت‌وگو با دنیای اقتصاد ضمن تشریح ابعاد این بحران، نسبت به تداوم وضعیت هشدار داده و راهکارهایی برای کاهش ناترازی انرژی ارائه کرد.

کارگران در حال جوشکاری در یک کارخانه فولاد

در ادامه امین مقدم، فعال صنعت نساجی، در گفت‌وگو با دنیای اقتصاد درباره وضعیت این صنعت توضیح داد: «ما سه شیفت کاری فعال بودیم اما عملاً در بسیاری از روزها، بیش از یک شیفت و نیم برق نداشتیم. در برخی دوره‌ها از شبیه تا دوشنبه، از ساعت ۸ صبح تا ۱۲ شب برق قطع می‌شد و حتی اگر نیمه‌شب نیروها را سر کار می‌آوردیم، دوباره تا صبح خطوط سرد می‌ماند. درحالی‌که فقط برای راه‌اندازی دوباره دستگاه‌ها، دست‌کم دو ساعت زمان از دست می‌رفت.» او ادامه داد: «وضعیت به گونه‌ای بود که ژنراتور برق هم جوابگوی مصرف نبود. به ازای هر دقیقه، حدود ۴۰ لیتر گازوئیل نیاز داشتیم که تأمین آن عملاً ممکن نبود. نتیجه این شد که در طول تابستان، به‌جای ۳۰ روز کاری یک‌ماهه، تنها ۱۸ روز توانستیم تولید داشته باشیم. یعنی بیش از نیمی از ظرفیت ماه را از دست دادیم.»

مقدم تأکید کرد که خسارت‌ها فقط به توقف تولید محدود نشد. وی افزود: «هر روزی که تولید متوقف می‌شود، هزینه‌های ثابت پابرجاست. یعنی به‌رغم خاموشی و توقف تولید، دستمزد پرسنل، هزینه نگهداری تجهیزات و مواد اولیه همه سر جایشان باقی می‌ماند و فعال صنعتی ناگزیر از پرداخت آن است. در این بین از دست رفتن بازار و اعتماد مشتریان را هم باید اضافه کرد. هنوز جمع‌بندی دقیق مالی از تابستانی که گذشت نداریم، اما مطمئن باشید که ضرها بسیار سنگین‌تر از چیزی است که در نگاه اول به نظر می‌آید.»

توسعه‌ای که متوقف شد

به گفته این فعال نساجی، یکی از پیامدهای قطعی برق، توقف برنامه‌های توسعه‌ای واحدهای صنعتی است. وقتی نتوانید حتی برای یک ماه آینده برنامه‌ریزی کنید، چطور می‌شود سرمایه‌گذاری جدید انجام داد؟ توسعه وابسته به امنیت و پیش‌بینی‌پذیری است. مقدم گفت: «همکاران من در تشک‌های صنعت نساجی به‌شدت ناامید شده‌اند. حتی کسانی که قصد داشتند خط تولید جدید راه‌اندازی کنند، تصمیم خود را به تعویق انداختند. در سالی که شعار حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری داده شد، ما هم با قطعی برق روبه‌رو شدیم، هم با افزایش تعرفه‌ها و آزادسازی واردات تلتنجی. برای صنعت نساجی، تعرفه واردات برخی کالاها از ۲میلیارد به حدود ۶میلیارد افزایش یافت. این فشار مضاعف، امکان رقابت را از ما گرفت و سرمایه‌گذاری را بی‌معنا کرد.» این فعال صنعتی معتقد است که بزرگ‌ترین نیاز صنایع، امنیت است: «وقتی امنیت اقتصادی نباشد، هیچ سرمایه‌گذار داخلی یا خارجی جرأت ورود به تولید را ندارد. پس از آن، ثبات نرخ ارز مهم‌ترین عامل است. مهم نیست نرخ ارز ۸۰ هزار تومان باشد یا ۱۰۰ هزار، مهم این است که قابل پیش‌بینی باشد و هر روز تغییر نکند. اختلاف شدید نرخ ارز رسمی و آزاد فقط زمینه‌ساز فساد و رات می‌شود و اعتماد تولیدکننده را از بین می‌برد.»

با وجود انتقادات، مقدم نسبت به برنامه‌های آقیر برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر نگاه مثبتی دارد: «در حوزه برق خوشبختانه اقداماتی آغاز شده است. مهم بخش خصوصی و هم دولت وارد سرمایه‌گذاری در نیروگاه‌های خورشیدی شده‌اند. در شهرک‌های صنعتی مثل کاهو، مزرعه‌های بزرگ خورشیدی نصب شده و امیدواریم به زودی وارد مدار شوند. اگر این روند ادامه پیدا کند، بخشی از کسری ۲۵ هزار مگاواتی برق کشور جبران خواهد شد. اما انرژی خورشیدی تنها یکسکنی موقت است. تا زمانی که نیروگاه‌های فعلی نوسازی نشوند، مشکل ناترازی برق به طور کامل حل نخواهد شد.»

مشاور امور بین‌الملل و توافق‌نامه‌های تجاری سازمان توسعه تجارت ایران اجرایی شدن «موافقت‌نامه تجارت آزاد میان ایران و پنج کشور اتحادیه اوراسیا» را یکی از دستاوردهای مهم دولت چهاردهم در عرصه تجارت برشمرد. به گزارش سازمان توسعه تجارت، میرهادی سیدی افزود: بعد از سال‌ها مذاکره توسط سازمان توسعه تجارت ایران، سرانجام موافقت‌نامه تجارت آزاد میان ایران و پنج کشور عضو اتحادیه اوراسیا، شامل روسیه، بلاروس، قرقیزستان، قزاقستان و ارمنستان در بیست و پنجم اردیبهشت ماه سال جاری به طور رسمی اجرایی شد. با اجرای این موافقت‌نامه، اکثر کالاها از ایران به کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا بدون پرداخت تعرفه گمرکی صادر می‌شوندوی با اشاره به موافقت‌نامه تجارت ترجیحی که از پنجم آبان سال ۱۳۹۸ میان ایران و این پنج کشور عضو اتحادیه اوراسیا اجرا شده بود، گفت:اجرای این توافق‌نامه نیز تأثیرات مثبتی در جهت افزایش تجارت فی مابین ایجاد کرده بود؛ به‌طوری‌که طی این پنج سال در مجموع صادرات ایران به پنج کشور عضو اتحادیه اوراسیا بیش از سه برابر افزایش یافته و ۰۰۰میلیون دلار، به حدود ۰میلیارد دلار در سال ۱۴۰۳، رسیده است. مشاور امور بین‌الملل سازمان توسعه تجارت ایران همچنین ابراز امیدواری کرد:اجرای این موافقت‌نامه زمینه‌گسترده‌تری برای افزایش تجارت میان ایران و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا فراهم کند.

رانت ارز چندنرخ‌ی

فعالیت‌های اقتصادی است و در کنار پیگیری موضوعاتی نظیر نرخ ارز، نرخ پایه بورس و عوارض صادراتی، باید در دستور کار تشکل‌ها قرار داشته باشد. در ادامه نشست، گزارشی از سفر هیات ایرانی شامل فعالان بخش خصوصی، مسئولان دولتی و نمایندگان مجلس به افغانستان ارائه شد.اعضای کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق ایران به دنبال این گزارش، ضمن تأکید بر ظرفیت‌های معدنی افغانستان و لزوم توجه به توسعه همکاری‌های دوجانبه با این کشور، نبود زیرساخت‌ها در افغانستان را از موانع سرمایه‌گذاری معدنی در این کشور دانستند و مقرر کردند اگر هلدینگ‌های بزرگ معدنی و فولادی کشور موفق به کار در این کشور شدند، برای سرمایه‌گذاری مستقیم و همکاری اقتصادی با افغانستان وارد عمل شوند.همچنین در این نشست گزارش عملکرد کار گروه حقوق دولتی نظام‌مهندسی معدن ایران در خصوص پروژه اصلاح نحوه محاسبه میزان حقوق دولتی معادن ارائه شد.

اتاق ایران با اشاره به اینکه در نشست با رئیس‌جمهور پیشنهادهایی برای بهبود اوضاع حوزه معدن و صنایع وابسته داده شد، گفت: ما درخواست کردیم که تشکل‌ها اجازه پیدا کنند زنجیره خود را مدیریت کرده و تمام شرایط ازجمله قیمت را خودشان تعیین کنند. بورس هم حفظ شود اما در قیمت و عرضه و… دخالتی نداشته باشد.شکوری افزود: ارز در حال از صادرات زنجیره معدن نیز از مجرای رسمی وارد کشور شود و در بازار دوم با نرخ توافقی میان صادرکننده و واردکننده معامله شود.

به عقیده او، این تمهیدات هم صنعت فولاد را نجات می‌دهد، هم منجر به توسعه صادرات خواهد شد و هم می‌تواند مقدمه‌ای برای بک‌نرخ‌ری کردن ارز باشد.رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق ایران با تأکید بر اینکه تشکل‌های معدنی باید پیگیر این اتفاق باشند، اظهار کرد: این موضوع درمجموع به نفع کشور، مردم و

🔹 توهم موهون

دومین بازی سپاهان در لیگ قهرمانان آسیا ۲ قرار بود سه‌شنبه ساعت ۱۹:۳۰ در اصفهان مقابل تیم موهون باگان هند برگزار شود، در حالی که برخی از تیم‌های کشورهای حوزه خلیج‌فارس برای برگزاری دیدار راهی کشورشان شده بودند، این تیم هندی مثل سال گذشته باز هم از سفر به کشورمان امتناع کرد، با وجود این سپاهانی‌ها برای اینکه تیم هندی هیچ بهانه‌ای برای نیامدن نداشته باشد و مسابقه به نفع شاگردان نویدکیا تمام شود، همه مقدمات بازی با موهون را آماده کرده بودند.

حتی نشست خبری پیش از بازی را هم در اصفهان در حضور نمایندگان کنفدراسیون فوتبال آسیا برگزار کردند تا همه بهانه‌ها گرفته شود و این در حالی بود که این باشگاه هندی طی بیانیه‌ای رسماً اعلام کرده است، برای بازی مقابل سپاهان به ایران نخواهد آمد.
محرّم نویدکیا در این کنفرانس خبری با اشاره به وضعیت تیمش در این رقابت‌ها گفت: «بازی اول را از دست دادیم و اگر بخواهیم صعود کنیم نباید بازی‌های خانگی را از دست بدهیم، از لحاظ روحی روانی بهتر شده‌ایم، از لحاظ تاکتیکی مشکلاتی داریم که به مرور زمان به کمک کادرفنی حل خواهیم کرد، وضعیت تیم در حالت نرمال است.» او اشارای هم به مصدومان تیمش کرده است: «۴-۵ بازیکن مصدوم داریم، هادی محمدی تمرین با تیم را شروع کرده است اما سایر بازیکنان هنوز آمادگی کامل ندارند، بازیکن خارجی ما گنج پاشیر را باز کرده و شرایط بد نیست، اما برای تمرین همراه تیم زود است البته دور از انتظار بود و فکر می‌کردم ممکن است مدت زمان بیشتری در اختیار تیم نباشد اما در عکسبرداری پایش خیلی خوب جوش خورده و شکستگی ترمیم شده است. ۲-۳ هفته نیاز دارد تا به تیم اضافه شود و این خبر خیلی خوبی بود، سایر بازیکنان مشکلی ندارند.»

محرّم نویدکیا تنها به کنفرانس نیامده بود و امید نورافکن در نشست خبری بازی‌ای حضور داشت که قرار نبود برگزار شود، او هم درباره بازی با تیم موهون باگان هند که لغو شده، این جملات را در زبان آورد تا هیچ بهانه‌ای دست هندی‌ها نباشد: «تاری خوبی در این هفته‌ها داریم و یک پیروزی خوب در لیگ برتس کسب کردیم، فکر می‌کنم شرایط روحی تیم پس از کسب پیروزی مقابل تیم خیبر خرم‌آباد بسیار خوب است، مدل بازی تیم ما تهاجمی است و این کار را مقداری سخت‌تر می‌کند اما آماده هستیم که در این رقابت‌های آسیایی نتایج خوبی را برای تیم سپاهان کسب کنیم.»

این تیم هندی در رقابت‌های فصل گذشته هم از آمدن به کشورمان امتناع کرد، سپاهان و موهون ساگان هند هر دو در بازی‌های هفته اول مقابل تیم‌های الحسین اردن و آخال بازنده از زمین خارج شدند و بدون امتیاز در رده‌های سوم و چهارم جدول رده‌بندی این گروه قرار دارند. به این ترتیب سپاهان در صورت اعلام نتیجه سه بر صفر را در این رقابت‌ها از هندی‌ها هديه خواهد گرفت و امیدوارتر در این مسابقات حضور خواهد داشت. در واقع نویدکیا و نورافکن به نشست رفتند تا هیچ بهانه‌ای دست هندی‌ها نباشد و در شرایطی که بسیاری از خارجی‌ها در ایران حضور دارند و در تیم‌های مختلف مشغول به‌کارند، چنین رفتاری هرگز قابل قبول نیست و کنفدراسیون فوتبال آسیا نیز برخورد لازم را خواهد کرد.

🔹 بی احترامی یک بازیکن ، جرقه جدایی

هفته پیش خبر رسید که مهدی هاشمی‌نسب مربی صنعت نفت آبادان و دستیار مسعود شجاعی از سمتش استعفا داده است. آن روز این ذهنیت به وجود آمد که شاید دلیل تصمیم او نتایج نه چندان مطلوب نفت در لیگ آزادگان است، از آنجا که هاشمی‌نسب چه استقلال باشد، چه صنعت نفت یا هر تیم دیگر، اخبار پیرامونش خیلی زود انعکاس پیدا می‌کند. همین هم باعث شد تا خیلی زود در این باره اظهارنظر کند: «دلایلی وجود داشت، اما ترجیح می‌دهم تا سررسیده بماند، چون نمی‌خواهم برای تیم شهرم ایجاد حاشیه کنم، فقط می‌توانم بگویم که من آمده بودم تا به صنعت نفت کمک کنم ولی شرایط به سمتی برده شد که نتوانستم آن طوری که می‌خواستم کمک کنم و در نهایت از تیم زادگاهم جدا شدم. هیچ مشکل مالی و فنی هم وجود نداشت، برخی مواقع اتفاقاتی می‌افتد که انتظار آن را ندارید. کاری که در کادرفنی می‌کردیم همخوانی نداشت و شد تا به همکاری ادامه دهیم. گذر زمان همه چیز را نشان می‌دهد و الان وقت قضاوت نیست.» همین چند جمله از هاشمی‌نسب کافی بود تا برای رسیدن به جواب کنکاش بیشتری انجام دهیم. وقتی مشکل مالی و فنی نیست، پس احتمالاً مشکل حاشیه‌ای است. در این میان صحبت‌های ناصر گوهرزی مدیرعامل باشگاه صنعت نفت آبادان بیشتر احتمال ما را به وقوع یک اتفاق حتی کوچک در تیم نزدیک می‌کند. او می‌گوید: «هاشمی‌نسب با شخص خاصی به‌صورت مستقیم مشکل نداشت. او از بازیکنان بزرگ آبادان بوده و در تیم ملی ایران و تیم‌های مطرح کشور به میدان رفته است. ما همچنان به بازگشت هاشمی‌نسب امیدوار هستیم و هنوز با او تسویه‌حساب نکرده‌ایم.

علی‌نژاد با اشاره به تصویب دو موضوع مهم این مجمع، از رأی قاطعانه به این دو موضوع صحت کرد: «هفتم شهریور ۱۴۰۵ دوره چهار ساله فعلی به پایان می‌رسد اما چون بازی‌های آسیایی ناگویا و المپیک جوانان و بازی‌های آسیایی داخل سالن را داریم برای آسیب نرسیدن به این رویدادها با ۴۷ رأی از ۵۰ رأی مجمع به تعویق افتادن چهارماهه انتخابات رأی داد. سه نفری که رأی ندادند، اعضای هیأت اجرایی بودند که نخواستند سوءتفاهم ایجاد شود که به‌خاطر خودشان رأی مثبت داده‌اند.» دبیرکل کمیته ملی المپیک با بیان اینکه دوره بعد دوساله خواهد بود تا انتخابات به روال المپیک به المپیک برسد، این‌گونه به صحبت‌هایش ادامه داد: «این موضوع به تأیید مکتوب کمیته بین‌المللی المپیک رسیده بود و تنها منوط به رأی مجمع کمیته ملی المپیک بود تا نهایی شود که با رأی بالایی این تصمیم نهایی شد.»

وقتی افراد شلأَن و جایگاه خود را نمی‌دانند رئیس فدراسیون یا خبرنگار؟

مجمع کمیته ملی المپیک روز گذشته در غیاب خبرنگاران برگزار شد. این مجمع در حالی برگزار شد که به خواست کمیته ملی المپیک حضور خبرنگاران در این مجمع از ساعت ۱۲ ظهر آزاد بود. در واقع تصمیم کمیته این بود که مجمع به پایان برسد و بعد خبرنگاران اخبار مجمع را از زبان دبیرکل کمیته ملی المپیک بشنوند اما عجیب بود که اخبار مجمع به‌طور لحظه‌ای روی خروجی یکی از خبرگزاری‌ها منتشر می‌شد. البته این نشان‌دهنده توانایی یک خبرگزاری است که بتواند اینچنین اخبار را به دست بیاورد و به لحاظ حرفه‌ای به کار این رسانه هیچ ایرادی وارد نیست اما سؤال این است که چه کسی این اخبار را به بیرون منتقل می‌کرد؟ این رسانه در حالی این اخبار را به‌طور لحظه‌ای منتشر می‌کرد که گویا یک گوش شنوا در این مجمع دارد. بررسی‌های اولیه نشان از این دارد که یکی از اعضای مجمع که اتفاقاً رئیس فدراسیون هم بوده اخبار این مجمع را به بیرون منتقل کرده است. ظاهراً این رئیس فدراسیون هنوز به‌طور دقیق جایگاه خود را نمی‌شناسد و نمی‌داند که به‌عنوان رئیس فدراسیون وظیفه ندارد که اخبار مجمع را به بیرون منتقل کند. به‌خصوص اینکه از قبل هم اعلام شده بود که اخبار رسانه‌ها فقط از طریق دبیرکل به رسانه‌ها منتقل می‌شود اما این رئیس فدراسیون چنان دقیق اخبار را به بیرون منتقل کرد که وقتی دبیرکل در بین خبرنگاران حاضر شد، دیگر حرفی برای گفتن نداشت و همه تمام اتفاقات مجمع را می‌دانستند.

معتراض مجمع چه کسانی بودند؟ از دبیر تا میراسماعیلی و عزیزی

مجامع کمیته ملی المپیک معمولاً پرحرف و حدیث بوده و هنوز کسی فراموش نکرده که در دوره ریاست رضا صالحی امیری چقدر درگیری در مجامع کمیته وجود داشت اما بعد از حضور محمود خسروی‌وفا این مجامع با آرامش بیشتری برگزار شد. روز گذشته هم مجمع در آرامش برگزار شد و فقط چند نکته اعتراض‌آمیز وجود داشت. علیرضا دبیر چند بار به‌طور ریز به کنایه از هتل آکادمی انتقاد کرد و بعد هم به روند برگزاری انتخابات کمیسیون ورزشکاران ایراد گرفت. دبیر اعتقاد داشت که چرا باید کاراته با یک مدال طلای المپیک سه نماینده ورزشکاران داشته باشد؟ بعد نوبت به آرش میراسماعیلی رسید تا با انتقاد شدید از نحوه استفاده فدراسیون‌هایی که رؤسای آنها عضو هیأت اجرایی کمیته ملی المپیک هستند، خواهان برقراری عدالت دراین‌باره شد. هر چند که این انتقادات با واکنش حمید عزیزی، رئیس فدراسیون گلف روبه‌رو شد. فدراسیونی که کمترین اعزام را دارد و طبیعی است که اردویی هم ندارد و نمی‌تواند خیلی از هتل آکادمی استفاده کند، روبه‌رو شد. البته به نظر می‌رسید که در این مجمع، اعضا بیشترین ایرادات را به دو تصمیم مهم مسئولان ورزش بگیرند اما هر دو موضوع بدون کمترین اختلافی رأی آورد. شاید صحبت‌های احمد دنیامالی وزیر ورزش و جوانان باعث شد تا همه بدون اعتراض به این ماجرا رأی بدهند.

پس از دو بازی تاریخی و جناب در مرحله نیمه‌نهایی تنیس گرن‌داسلم ملبورن، همه منتظر این بودند که ببینند آیا نواک جوکوویچ با بیست و پنجمین گرن‌داسلم خود در ۳۸ سالگی، به یک دستاورد بزرگ خواهد رسید یا کارلوس آلکاراس، تبدیل به جوان‌ترین بازیکنی می‌شود که هر چهار عنوان بزرگ دنیای تنیس را به نام خود ثبت کرده است. در ست اول این تقابل که به نوعی تکرار فینال‌های جناب ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ و البته فینال المپیک پاریس بود، نواک جوکوویچ با پیروزی ۶-۲ و دو بار پیروزی در گیم سرویس آلکاراس نشان داد که برتری او در این سن و شرایط فیزیکی برابر سینئر، اتفاق نیبوده است اما از ست دوم، آلکاراس قدرت و آمادگی خود را در این دوره ملیبورن برای پایان دادن به طلسم خود در این رقابت‌ها نشان داد. آلکاراس در شیی که بلوغ ذهنی‌اش بیش از هر چیز دیگری به چشم آمد، نشان داد قهرمانان بزرگ لزوماً با ضربات نمایشی پیروز نمی‌شوند، بلکه با صبر، هوشمندی و مدیریت لحظات سخت مسابقه راه خود را باز می‌کنند. او پس از واگذاری ست نخست مقابل نواک جوکوویچ هرگز دچار آشفتگی نشد و به‌جای ریسک‌های عجولانه، به برنامه‌ای که از پیش طراحی کرده بود وفادار ماند؛ برنامه‌ای مبتنی بر فرسایش تدریجی حریف. با افت محسوس سطح بازی جوکوویچ در ست دوم، آلکاراس تدریج کنترل جریان مسابقه را به دست گرفت. در ست سوم او شروع به طرح پرسش‌های دشوار از اسطوره صرب کرد؛ توپ‌هایی عمیق، رفتوآمدهای طولانی و تغییر ریتم‌های هوشمندانه که پاما و ذهن حریف ۳۸ ساله را هم‌زمان هدف می‌گرفت. این نمایش شاید بر زرق‌وبرقی و تماشایی نبود، اما به شکل بی‌رحمانه‌ای مؤثر بود.

درمان اورژانسی عضله ران شریفی

آیت شریفی ملی‌پوشن دسته وزنی ۱۱۰+ کیلوگرم تیم ملی وزنه‌برداری کشورمان چند روز پیش در آستانه اعزام به رقابت‌های جهانی ۲۰۲۵ نروژ در رکوردگیری تمرینی که با حضور مهدی علی‌نژاد دبیرکل کمیته ملی المپیک برگزار شد، زیر وزنه سنگین ۲۶۰کیلوگرمی آسیب دید.

او که در شرایط خوبی برای کسب مدال جهانی در دسته فوق سنگین به‌سر می‌برد، حالا به‌خاطر آسیبی که از ناحیه عضله ران پا درگیرش شده است، امکان دارد نتواند عملکرد فنی و رکوردی که از او در رقابت‌های جهانی توقع می‌رود را به نمایش بگذارد. با این حال رئیس کمیته پزشکی فدراسیون

وزنه‌برداری پس از معاینه شریفی و ویزیت او معتقد است که وضعیت شریفی بد نیست، اما باید منتظر ماند و دید که تا‌زمان اعزام چه شرایطی برای این ملی‌پوش به وجود خواهد آمد.

۳ روز استراحت برای شریفی تأیید شد

دکتر شیروانی رئیس کمیته پزشکی فدراسیون وزنه‌برداری درخصوص آخرین وضعیت آیت شریفی می‌گوید: «شرایط مصدومیت آیت

شریفی نسبتاً خوب است و امیدواریم که او نهایتاً پس از درمان و بازگشت به شرایط ایده‌آل تمرینی به مسابقات قهرمانی جهان برسد. عضله ران آیت شریفی آسیب دیده و خوشبختانه جزو عضلات اصلی ران نیست و از آسیب‌هایی است که هر هفته در رشته‌های سنگینی مثل وزنه‌برداری می‌بینیم. طبق معاینه‌ای که انجام دادم و قدرت عضله او را هم بررسی کردم، خوشبختانه شرایطش خوب بود و فعلاً درمان ضدالتهاب و توانبخشی را انجام می‌دهد. طبق چیزی که من دیدم، خیلی امیدوار هستم که به مسابقات قهرمانی جهان برسد و آن‌شاءالله با بهترین نتیجه هم مسابقات را تمام می‌کند. فعلاً سه روز برای او استراحت نسبی با تمریناتش سبک در نظر گرفتیم و از روز چهارم می‌تواند تمرینات سنگین را انجام دهد.»

استرس بعد از مصدومیت طبیعی است

شیروانی در پاسخ به این پرسش که مصدومیت باعث ترس و نگرانی در ورزشکار می‌شود و با شریفی صحبتی داشته مبنی بر اینکه با نگرانی کمتری تمرینات را دنبال کند، گفت: «بله با او صحبت کردم. حتی از او تست هم گرفتیم که خیالش راحت باشد و بدون ترس و نگرانی بتواند تمریناتش را تا زمان اعزام به قهرمانی جهان انجام دهد. نزدیک مسابقات هستیم و شرایط پراسترس است. وظیفه ما این است به ورزشکار آرامش دهیم.»

کشف آسیب‌دیده داودی مشکلی ندارد

دکتر شیروانی در مورد آخرین وضعیت درد کپنه کشف علی داودی دیگر نماینده فوق‌سنگین کشورمان نیز تأکید دارد.

۱۸۰ دقیقه حیاتی پیش روی ساپینتو

نتایج مطلوب کسب کند.

بحران یا فرصت؟!

شرایط فعلی استقلال، آزمونی بزرگ برای ساپینتو محسوب می‌شود. او نه تنها باید با مدیریت فشار رسانه‌ها و هواداران مقابله کند، بلکه باید تیمی آماده و توانمند را در زمین ارائه دهد. دو بازی پیش‌رو فرصتی است تا سرمربی پرتغالی نشان دهد توانایی برگرداندن تیم به مسیر موفقیت را دارد. موفقیت در این دیدار می‌تواند شایعات و نگرانی‌ها را کاهش دهد و شرایط را برای ادامه فصل مساعد کند.

در مقابل، ناکامی و ادامه روند فعلی می‌تواند به بحرانی واقعی در نیمکت استقلال منجر شود. شایعات، هشدارها و اظهارات غیررسمی مدیران باشگاه همگی نشان می‌دهند که زمان زیادی برای اصلاح اوضاع باقی نمانده است. ساپینتو اکنون در روزهای سرنوشت‌ساز قدم برمی‌دارد و اوضاع تیم و آینده خودش بشدت وابسته به عملکرد در این دو مسابقه حساس است.

با تمام ظرفیت

به طور کلی، استقلال در شرایطی قرار دارد که هیچ فرصتی برای تداوم ناکامی‌ها ندارد. شایعات درباره محدود بودن فرصت‌های ساپینتو، همدار رسانه‌ها و نگرانی مدیران باشگاه همگی گویای یک واقعیت روشن هستند: دو بازی پیش‌رو تعیین‌کننده آینده نیمکت استقلال خواهد بود. محبوبیت ساپینتو در میان هواداران می‌تواند مانع فشار روانی شود، اما عملکرد فنی تیم و نتایج مسابقات است که سرنوشت او را مشخص خواهد کرد. به همین دلیل، انتظار می‌رود سرمربی پرتغالی از تمامی ظرفیت‌ها و فرصت‌های باقی‌مانده بهره ببرد تا از مواجعه با بحران جدی جلوگیری کند و تیم را به مسیر موفقیت بازگرداند.

رئیس بعدی با چهار ماه تأخیر و دوساله می‌آید

✎ عرفان حمیدی – پنجاه و چهارمین مجمع عمومی و عادی کمیته ملی المپیک که یک ماه پیش (۱۴۰۱دی) به‌دلیل تعطیلی کل استان تهران لغو شد

پنجاه و چهارمین مجمع عمومی و عادی کمیته ملی المپیک که یک ماه پیش (۱۴۰۱دی) به‌دلیل تعطیلی کل استان تهران لغو شد، دپروژ (یکشنبه ۱۲بهمن) برگزار شد تا علاوه بر دستورالعمل‌های همیشگی مجامع عمومی در مورد «تعیین زمان مجمع انتخاباتی آتی» و «تغییر اساسنامه جهت تطبیق دوره‌های انتخاباتی کمیته ملی المپیـک و زمان بازی‌های المپیک» نیز بررسی و تصمیم‌گیری شود. در پایان این مجمع که قرار بود بدون حضور نمایندگان رسانه‌ها برگزار شود، مهدی علی‌نژاد دبیرکل کمیته ملی المپیک در جمع خبرنگاران حاضر شد تا در مورد مصوبات مجمع توضیح دهد. هرچند که تمام اخبار مجمع به‌طور لحظه‌ای در یکی از رسانه‌ها منتشر شده بود.

در این مجمع دو موضوع مهم تعویق زمان انتخابات و همچنین دوساله شدن دوره بعد انتخابات با رأی قاطع اعضای مجمع روبه‌رو شد. مهدی علی‌نژاد بعد از حضور در بین خبرنگاران در ابتدای صحبت‌هایش گفت: «مجمع با حضور اکثریت اعضا برگزار شد که در آن گزارش عملکرد کمیته ملی المپیک به صورت کلیپ ارائه شد و گزارشی از بازی‌های آسیایی جوانان بحرین و کشورهای اسلامی و کسب کرسی بسیار مهم بین‌المللی و عضویت در کمیته بین‌المللی المپیک داده شد. گزارشی هم از آکادمی ملی المپیک ارائه شد که سال پرکاری را داشت.»

توقع مردم باید از کشتی بالا باشد

فدراسیون کشتی روز گذشته در مراسمی مختصر و مفید از کشتی‌گیران مدال‌آور در مسابقات قهرمانی جهان تجلیل کرد. البته قرار نبود که خیلی هم مختصر و مفید باشد و اعلام شده بود که احمد دنیامالی وزیر ورزش و جوانان به همراه سیدحمید پورمحمدی معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه در این مراسم حاضر می‌شوند اما بنا به دلایلی حضور وزیر ورزش و جوانان و معاون رئیس‌جمهور منتفی شد اما با این حال علیرضا دبیر سعی کرد سر وعده خودش بماند و پاداشی که به کشتی‌گیران وعده داده بود را عملی کند.

علیرضا دبیر قبل از مسابقات کشتی قهرمانی

جهان وعده داده بود که برای کسب مدال طلا ۳میلیارد تومان و برای مدال نقره ۷۰۰میلیون تومان و برای مدال برنز هم ۵۰۰میلیون تومان پاداش پرداخت کند. هنوز یک هفته از بازگشت تیم نگذشته که علیرضا دبیر با برگزاری مراسمی از این کشتی‌گیران تقدیر کرد. در این مراسم تمام کشتی‌گیران مدال‌آور و اعضای کادرفنی تیم ملی کشتی آزاد و فرنگی اعزامی به مسابقات قهرمانی جهان حضور داشتند و پاداش خود را گرفتند. این در حالی است که علیرضا دبیر وعده داده کشتی‌گیران طلایی به مدت یکسال ماهیانه صدمیلیون تومان هم حقوق دریافت کنند.

کشتی‌گیرانی که نقره کسب کردند، ۳۰۰میلیون تومان و مدال‌آوران برنز هم هر کدام ۱۵میلیون تومان حقوق می‌گیرند.

همین پاداش‌ها باعث شد تا علیرضا دبیر در مقابل خبرنگاران قرار بگیرد و از نقش مهم فدراسیون کشتی در پرداخت پاداش بگوید: «هیچ‌وقت

در تاریخ، فدراسیون کشتی به مدال‌آوران جایزه نداده است اما ما از درآمدهای خودمان این کار را انجام می‌دهیم.»

او با اشاره به کسب ۱۵مدال در این دوره از مسابقات قهرمانی جهان که برای اولین‌بار رخ می‌داد؛ ادامه داد: «ارزوهای ما خیلی بلندتر از قهرمانی در جهان است. امروز به لطف خدا کشتی‌ا ۱۵مدال در مسابقات جهانی گرفت. کشتی ورزش اول مملکت است و ۸۳درصد مدال‌های جهانی و المپیک ایران را کسب کرده است. ما محکم این مسیر را ادامه می‌دهیم. چرخه انتخابی تیم ملی قرار است طراحی شود. حتماً کشتی‌گیرانی که طلا گرفتند نباید مثل سایر کشتی‌گیران دیده شوند. سخت کار کردن، باطل‌السحر است و ما یاد گرفتیم سخت کار کنیم. میرزازاده فردای روزی که طلای جهان گرفت تمرین را شروع کرد. همه بچه‌ها همین‌طور بودند.» دبیر همچنین گفت: «انتظار مردم باید از کشتی بالا باشد و مخلص آنها هستیم. برای همه رشته‌ها آرزوی موفقیت دارم. آن‌ور آبی‌ها سیاه‌نمایی می‌کنند. مثلاً می‌گویند ورزش ایران داغان است. مگر تیم ملی به جام جهانی نرفت؟ توقع دارید قهرمان شود؟ همینکه به جام جهانی می‌رود، افتخار است. پالیبال جزو دوازده تیم برتر دنیاست. تواندوی ما جزو تیم‌های اول و دوم جهان است. وزنه‌برداری هم هفته بعد نتایج خوبی می‌گیرد. حالا این سیاه‌نمایی‌ها را به اقتصاد و فرهنگ هم سرایت می‌دهند. به مشکلات اقتصادی وجود دارد. ۴۰سال است تحریم هستیم اما خداشاگرد رشد کردیم. اوضاع ورزش ما خوب است و به همه ورزشکاران افتخار می‌کنیم اما توزیع بودجه باید براساس عدالت و افتخار آفرینی هر رشته باشد.»

در روزهای اخیر، شایعاتی در رسانه‌های نزدیک به باشگاه استقلال دهان به دهان می‌شود که مضمون آن این است: ریکاردو ساپینتو تنها دو بازی فرصت دارد تا روند نزولی تیمش را متوقف کند. این گمانه‌زنی‌ها ریشه در نتایج ضعیف فنی و عملکرد نه‌چندان موفق استقلال دارد؛ تیمی که در ۴۵۰ دقیقه گذشته – پنج بازی – نتوانسته به پیروزی دست پیدا کند. اگر این روند ادامه پیدا کند، این شایعات که اکنون بیشتر به عنوان هشدار مطرح می‌شود، می‌تواند به واقعیت تبدیل شود و سرنوشت نیمکت استقلال را دستخوش تغییرات جدی کند.

هشدار رسانه‌های نزدیک به باشگاه

این شایعات در واقع نوعی پیش‌بینی و هشدار رسانه‌ای هست که به وضوح به وضعیت بحرانی استقلال اشاره دارد. دو بازی پیش روی ساپینتو، مقابل المحرق و بحرین و سپس جادرملو، دو آزمون چالش‌برانگیز برای تیم محسوب می‌شود. شکست یا تساوی در این دیدارها می‌تواند شرایط را برای سرمربی پرتغالی پیچیده کند و آینده کاری او را در معرض خطر جدی قرار دهد. رسانه‌ها با توجه به عملکرد اخیر تیم، تلاش می‌کنند از حالا افکار عمومی را نسبت به پیامدهای ادامه ناکامی‌ها آماده کنند.

واهمه مدیران از تکرار تجربه تلخ گذشته

طبق شنیده‌ها و اظهارات غیررسمی مدیران استقلال، آنها از تکرار بی‌ثباتی فصل گذشته شدیداً واهمه دارند. در فصل گذشته، تغییرات پی‌درپی در نیمکت فنی باعث شد تیم از مسیر اصلی خود خارج شود و نتایج ناخوشایندی کسب کند. مدیران باشگاه به خوبی می‌دانند که ادامه روند ناکامی‌ها و تصمیمات اشتباه‌ده می‌تواند سرنوشت شومی برای تیم رقم بزند و موقعیت استقلال را بشدت تحت‌الشعاع قرار دهد. بنابراین فشار بر ساپینتو نه تنها از سوی رسانه‌ها بلکه از داخل باشگاه نیز احساس می‌شود.

● دلار ۹۳٫۴۰۰ ● یورو ۱۰۸٫۸۲۰ ● پوند ۱۲۵٫۴۸۰ ● درهم ۲۵٫۵۵۰ ● لیر ۲۰٫۳۰۰ ● سکه ۸۵٫۴۵۰٫۰۰۰ ● سکه بهار آزادی ۷۶٫۶۱۰٫۰۰۰ ● نیم سکه ۴۵٫۲۰۰٫۰۰۰ ● ربع سکه ۲۶٫۷۴۰٫۰۰۰ ● سکه گرمی ۱۴٫۸۰۰٫۰۰۰ ● طلای ۱۸ عیار ۷٫۵۹۰٫۰۰۰ ● طلای ۲۴ عیار ۱۰٫۱۰۰٫۰۰۰ ●

روزنامه **دراقتصاد** www.marzeghtesad.ir
دوشنبه ۱۳ بهمن ماه ۱۴۰۴ شماره ۸۵۵
www.marzeghtesad.ir

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوین
مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی
چاپ: جام جم
آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶
تلفن: ۰۲۱-۴۹۱۰۵۰۰۰
گستره توزیع : سراسری
شرکت توزیع : نشر گستر

تولید با دلار ۱۵۰ هزار تومانی؟

❧ مرتضی اکبری-صنعتگران چه در سال های گذشته و چه در هفته های اخیر همواره با بحران ارزی مواجه بوده اند. دسترسی به ارز برای واردات مواد اولیه از چالش های اصلی تولیدکنندگان است.

محدودیت های ارزی طی سال های اخیر سبب شده تا تخصیص ارز به فرآیندی زمان بر و طاقت فرسا تبدیل شود و صف های طولانی تخصیص ارز حتی به ۶ ماه و بیشتر هم برسد. علاوه بر این، با انجام اصلاحات ارزی توسط دولت، حذف ارز ترجیحی و ادغام تالار اول و دوم مرکز مبادله، تولیدکنندگان مکلف به تامین منابع ارزی مورد نیاز خود از تالار دوم شدند. تغییر یکباره نرخ ارز در مرکز مبادله از ۸۴ هزار تومان به ۱۲۷ هزار تومان، با شوک ارزی برای واحدهای تولیدی همراه بود. در حال حاضر نرخ ارز در بازار آزاد به بیش از ۱۵۰ هزار تومان رسیده، اما نرخ رسمی ارز در مرکز مبادله حدود ۱۲۷ هزار تومان است. پیش بینی می شود که اختلاف قیمتی که میان دو بازار آزاد و رسمی وجود دارد، بار دیگر به کاهش عرضه ارز منجر شده و تولیدکنندگان را در تنگنای ارزی قرار خواهد داد؛ چرا که در این وضعیت باز هم صادرکنندگان رغبتی به عرضه ارز در مرکز مبادله نشان نخواهند داد. به موارد قبلی باید جهش های ارزی که طی یک ماه گذشته رخ داده و به فشار مضاعفی برای واحدهای تولیدی تبدیل شده است را نیز اضافه کرد. شرایط پیش آمده این سوال را ایجاد کرده است که با این وضعیت نرخ ارز، آیا تولید مقرر به صرفه خواهد بود و اصلا وضعیت دسترسی به ارز برای واردات به چه شکل است؟

تولیدکنندگان در ارزیابی این وضعیت می گویند به رغم افزایش نرخ ارز، اگر تخصیص ارز تسهیل شود، وضعیت تولید بهتر خواهد بود. آنها می گویند با تک نرخی شدن ارز، انتظار این را داشتند که روند تخصیص ارز تسریع شود، اما تاکنون بهبودی ایجاد نشده است. صنعتگران می گویند چاره ای غیر از تامین مواد اولیه و تداوم تولید در چنین شرایطی ندارند و با کاهش هزینه های خود به تولید در ماه های پایانی سال ادامه می دهند تا اشتغال همچنان حفظ شود. آنها ارائه پیش بینی از وضعیت بنگاه های تولیدی خود در هفته ها و ماه های آتی را به دلیل نوسانات نرخ ارز و سایر عوامل موثر دشوار توصیف می کنند. وضعیت بازار و تقاضا هم مطلوب ارزیابی نمی شود. فعالان حوزه صنعت با اشاره به کاهش مستمر قدرت خرید مردم از افت تقاضا صحبت می کنند و می گویند با تداوم این وضعیت، محصولات غیرضروری از سبد مصرفی خانوار حذف خواهد شد. تولیدکنندگان نسبت به از دست دادن بازار شب عید نگران هستند و می گویند دولت با تزریق نقدینگی می تواند مانع از این اتفاق شود.

تنها گفت: تولید تایر در ۱۰ ماه ابتدایی سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته، حدود ۲ درصد کاهش یافته است. این در حالی است که در ۹ ماه اول امسال نه تنها کاهش تولید نداشتیم، بلکه حدود یک درصد هم افزایش تولید داشتیم و مشخص می شود که این کاهش تولید بیشتر در ماه دی اتفاق افتاده است.

امیدوارم هستیم این افت تولید قابل کنترل باشد و بتوانیم در ادامه سال آن را مهار کنیم و به اهداف مدنظر برسیم. در حال حاضر کارخانه ها با تمام توان در حال تولید هستند، هر آنچه در توان دارند را به کار گرفته اند و حتی سعی می کنند طرح های توسعه ای خود را متوقف نکنند.

کاهش خرید محصولات غیر ضروری

محمدعلی گرچی، عضو هیات مدیره انجمن صنایع شوینده، بهداشتی و آرایشی ایران نیز در گفت وگو با «دنیای اقتصاد» بیان کرد: شرایط تخصیص ارز تغییر خاصی نکرده و همچنان در صف طولانی تخصیص ارز قرار داریم. بالغ بر ۶ ماه است که برای عمده ثبت سفارش های ما تخصیص ارز انجام نشده است. ما در یک جنگ اقتصادی قرار داریم و شرایط تخصیص ارز قطره چکانی است. امیدواریم اتفاقاتی در آینده رخ دهد و شرایط کمی تسهیل شود. گرچی افزود: افزایش نرخ ارز به طور مستقیم بربهای تمام شده تولید اثرگذار است. با توجه به شرایط موجود و نزدیکی به ایام پایان سال، تولیدکنندگان تلاش می کنند تا کمبودی در بازار ایجاد نشود.

اما با توجه به نوسانات فعلی، بررسی دقیق شرایط دشوار است. در حال

جدال لفظی تر امپ با خواننده معروف

بروس اسپرینگستین خواننده مشهور آمریکایی که ترانه «هتولد آمریکا» را در کارنامه دارد، گفت که اهمیتی نمی دهد گرفتار امپ باشد و او آن زمان گفته بود: خانه من، آمریکایی که من دوست ترامپ دربارۀ او چه فکر می کند و باور دارد او باید به زباله دان

حاضر، حداقل می توان گفت که نرخ ارز در بازار مبادله تا حدودی ثبات نسبی دارد و نوسانات نرخ ارز بازار آزاد را ندارد.

وی ادامه داد: افزایش قیمت تمام شده تولید قطعا در کوتاه مدت اثر خود را بر میزان تقاضا می گذارد. اما اگر با ورود به سال جدید افزایش حقوق منطقی مصوب شود، پس از مدتی بازار به تعادل نسبی می رسد و با افزایش قدرت خرید، این موضوع تا حدی جبران می شود. با این حال اتفاقی که طی این سال ها افتاده این است که سال به سال شاهد کاهش قدرت خرید مردم هستیم، چرا که میزان افزایش حقوق متناسب با نرخ تورم نبوده است.

عضو هیات مدیره انجمن صنایع شوینده، بهداشتی و آرایشی ایران گفت: پیش بینی دقیق وضعیت بنگاه های تولیدی در ماه های آینده بسیار سخت و به عوامل متعددی وابسته است. با این حال، تصور من این است که محصولاتی که مخاطبان خاص تری دارند یا جزو کالاهای ضروری محسوب نمی شوند، به مرور با دشواری بیشتری در فروش مواجه خواهند شد. در مقابل شرکت هایی که محصولات FMCG تولید می کنند، شانس بقا و ادامه فعالیت بیشتری خواهند داشت.

عدم همکاری در تخصیص ارز

شجاع الدین امامی رؤف، فعال صنعت نساجی ایران در گفت وگو با «دنیای اقتصاد» بیان کرد: متأسفانه وزارت صمت در حوزه تخصیص ارز همکاری لازم را نداشته و واردات مواد اولیه با مشکل مواجه شده است. انتظار ما این بود که با حذف ارز ترجیحی، حداقل فرآیند تخصیص ارز تسهیل شود و تخصیص با سرعت بالاتری انجام شود، اما در حال حاضر در تامین ارز مورد نیاز برای واردات چیپس پلی استر، الیاف اکریلیک و پنبه با مشکلات جدی مواجه هستیم. در بخش ماشین آلات نیز به طور متوسط سالانه حدود ۴۰۰ میلیون دلار واردات انجام می شد، اما امسال در این حوزه هم مشکل وجود دارد. اگر واردات ۹ ماه امسال را با مدت مشابه سال قبل مقایسه کنیم، حدود ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون دلار کاهش مشاهده می شود که نشان دهنده تخصیص کمتر ارز است.

امامی رؤف گفت: ما همواره موافق حذف ارز ترجیحی و حرکت به سمت آزادسازی نرخ ارز بوده ایم، اما به شرط آنکه تخصیص ارز به درستی انجام شود. با وجود این که ارز ترجیحی حذف شده و طبیعتاً قیمت مواد اولیه افزایش پیدا کرده است، اگر ارز به موقع و به اندازه تخصیص داده شود، مشکلات ما کمتر خواهد بود. برای مثال به دلیل محدودیت واردات چیپس پلی استر، مجبور به خرید این محصول از بورس با قیمت بالا هستیم، در حالی که اگر واردات انجام شود و تعادل میان عرضه و تقاضا برقرار شود، رقابت در بورس کاهش یافته و امکان خرید با قیمت پایین تر فراهم می شود.

وی توضیح داد: این تصور وجود داشت که تثبیت قیمتی شفافی برای نرخ دلار در تالار حواله، ایجاد شود. اما اکنون اختلاف قابل توجهی میان نرخ ارز بازار آزاد و نرخ حواله وجود دارد که به حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد می رسد. این اختلاف قیمت باعث می شود که صادرکنندگان تمایل کمتری به عرضه ارز خود در تالار حواله داشته باشند و در نتیجه، دولت با کاهش عرضه ارز مواجه شود. این موضوع به سخت گیری بیشتر در تخصیص ارز منجر می شود که نتیجه آن محدودیت واردات مواد اولیه و کاهش تولید است. کاهش تولید نیز به افزایش قیمت محصولات نهایی منجر می شود و در نهایت، تعادل بازار را بر هم می زند.

وی در مورد وضعیت تقاضا نیز گفت: صنعت نساجی نیز مانند سایر صنایع با افت فروش مواجه شده است. قدرت خرید خانوارها افزایش پیدا نکرده و توان مالی مصرف کننده کاهش یافته است. این موضوع در کنار شرایط کلی جامعه و اعتراضات اخیر باعث کاهش روحیه عمومی و افت تقاضا شده است. این شرایط احتمالاً تأثیر منفی جدی بر بازار شب عید خواهد گذاشت. معمولاً زمانی که شرایط روانی جامعه بهتر باشد، میزان خرید نیز افزایش پیدا می کند. علاوه بر این، امسال اسفند با آغاز ماه مبارک رمضان همزمان می شود و طبق تجربه سال های گذشته، در این دوره ها همواره با افت فروش مواجه بوده ایم.

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران گفت: نگرانی اصلی ما این است که دولت نتواند نقدینگی لازم را به واحدهای تولیدی تزریق کند و این افت فروش ادامه پیدا کند، به گونه ای که عملاً بازار شب عید از دست برود.

تلاش واحدهای تولیدی برای بقا

عبدالله یزدان بخش، رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی مشهد به «دنیای اقتصاد» گفت: تخصیص ارز به واحدهای تولیدی برای واردات مواد اولیه همچنان با تاخیر انجام می شود. با وجود افزایش نرخ دلار، تولیدکنندگان واقعی به ویژه تولیدکنندگانی که قدیمی هستند و اشتغال ایجاد کرده اند، ناچار به ادامه کار هستند. اما شرایط ایجاد شده قدرت رقابت آنها را چه در داخل و چه در خارج کشور زیر سوال می برد. ضمن اینکه واردات مواد اولیه تنها بخشی از هزینه تولید است، حتی مواد اولیه در داخل کشور که توسط شرکت های دولتی و خصوصی عرضه می شود و سایر موارد نیز با افزایش قیمت مواجه شده است.

تمام قیمت ها به نرخ دلار که ثبات ندارد، گره خورده است. این وضعیت اثر خود را روی محصول نهایی و در بازار نشان خواهد داد. یزدان بخش تصریح کرد: با افزایش قیمت تمام شده تولید، میزان تقاضا هم دچار تغییر می شود، چرا که درآمدهای مردم تغییری نکرده است و کفاف هزینه های آنها را نمی دهد. حتی دیگر همه صنایع از درآمدهای بالا برخوردار نیستند و برخی شاید از طریق کاهش هزینه هایشان بتوانند تا حدی سطح اشتغال را حفظ کنند.

رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی مشهد گفت: واحدهای تولیدی علاوه بر بحث تامین مواد اولیه، در بخش انرژی به آب، برق و گاز نیاز دارند. مورد دیگر مباحث مربوط به حقوق گمرکی و مالیات است. مالیات پیش بینی شده در بودجه ۱۴۰۵ بسیار سنگین است و این موضوع تأثیر مستقیمی بر وضعیت فعالیت واحدهای تولیدی می گذارد. در چنین شرایطی، توسعه به حداقل می رسد و سرمایه گذاری جدیدی انجام نمی شود. در حال حاضر صنعتگر و سرمایه گذار با فشار اقتصادی مواجه هستند و صرفاً برای بقا تلاش می کنند.

عکس نوشت

کار تون

بزرگداشت اولین

سالگرد شهید

نیلفروشان

مرکوردشکنی بیت کوین

ورود رمزارها به حساب های بانزنشستگی، استقبال گسترده شرکت های بزرگ و سرمایه گذاران و همچنین سیاست ها و حمایت های دونالد ترامپ از بازار کریپتو را باید از دلایل این رشد دانست.

بیت کوین رمزارز محبوب جهانی، بار دیگر تحت تاثیر تحولات سیاسی و اقتصادی ایالات متحده دچار نوسانات قیمتی شد و روز پنج شنبه به اوج تاریخی خود رسیدند.

بیت کوین از ابتدای سال جاری تاکنون رشدی ۳۲ درصدی را تجربه کرده و برای نخستین بار توانست کانال ۱۲۴ هزار دلاری را پشت سر بگذارد. اتریوم نیز از این روند بی نصیب نماند و از ابتدای سال ۲۰۲۵ تاکنون افزایش ۵۱ درصدی را ثبت کرده و به بالای ۴۷۰۰ دلار رسید.

این روند نه تنها به دلیل استقبال گسترده شرکت های بزرگ و سرمایه گذاران نهادی است، بلکه سیاست ها و حمایت های دولت آمریکا نیز نقش مهمی در تقویت این موج داشته اند. در حالی که برخی کارشناسان نگران نوسانات بازار هستند، بسیاری دیگر بیت کوین را به عنوان یک شاخص جدید برای سنجش ریسک پذیری و جذابیت سرمایه گذاری در بازارهای مالی می بینند.

چرایی رکورد بیت کوین

بیت کوین و اتریوم بار دیگر در مسیر صعودی قرار گرفتند و بازار رمزارها را تحت تاثیر خود قرار دادند. انتظارات برای سیاست پولی آسان تر و تحولات مثبت در مقررات مالی باعث شده سرمایه گذاران اعتماد بیشتری به این دارایی ها پیدا کنند.

تحلیلگران می گویند رشد بیت کوین و اتریوم نه تنها ناشی از خریدهای مداوم موسسات مالی است، بلکه اقدامات دولت برای تسهیل سرمایه گذاری در دارایی های دیجیتال نیز نقش مهمی داشته است. پیش بینی ها حاکی از آن است که این روند صعودی می تواند ادامه یابد و رشد قابل توجه تری در راه باشد.

با تغییرات مقرراتی اخیر، بازار رمزارها حالا محیطی مثبت تر برای سرمایه گذاران پیدا کرده است. ورود رمزارها به حساب های بانزنشستگی، فرصت های تازه ای برای مدیران دارایی ایجاد کرده و نشان می دهد این بازار بیش از گذشته در مرکز توجه قرار دارد. با این حال، کارشناسان هشدار می دهند که نوسانات همچنان بالا است و سرمایه گذاران باید با دقت و احتیاط عمل کنند. رشد این بازار تحولات، ارزش کل بازار رمزارها به بیش از ۴٫۱۸ تریلیون دلار افزایش یافته است، در حالی که چند ماه قبل این رقم حدود ۲٫۵ تریلیون دلار بود. فرمان اجرایی جدید دولت آمریکا دسترسی به دارایی های دیجیتال را در حساب های بانزنشستگی (K) ۴۰۱ آسان تر کرده و می تواند فرصت های تازه ای برای مدیران دارایی بزرگ فراهم کند. با این حال، کارشناسان هشدار می دهند که نوسانات این بازار بیش از گذشته سرمایه گذاران باید جانب احتیاط را رعایت کنند. کارشناسان معتقدند ترکیبی از خریدهای گسترده شرکت ها و حمایت های دولتی عامل اصلی این افزایش قیمت بوده است. «اندرو پیس»، مدیر سرمایه گذاری آسیا-پاسفیک در شرکت Russell Investments. بیت کوین را به «سنخه ای پیشرفته از شاخص نزدک» تشبیه کرده و تأکید می کند که این دارایی دیجیتال اکنون به یک معیار مهم برای سنجش ریسک پذیری در بازارهای مالی تبدیل شده است. یکی از محرک های اصلی این رشد، فعالیت شرکت های موسوم به «خرانه داری بیت کوین» است. این شرکت ها، به ویژه شرکت «Strategy» به رهبری مایکل سیلور، برای خرید بیت کوین و دیگر رمزارها از ترکیبی از بدهی و سهام استفاده می کنند. در حال حاضر، حدود ۱۶۵ شرکت عمومی در جهان بخشی از دارایی های خود را به بیت کوین اختصاص داده اند. خریدهای گسترده این شرکت ها یک حلقه بازخورد مثبت ایجاد کرده و باعث شده بازار بیت کوین از یک تجربه نوآورانه سرمایه گذاری، به یک منبع ساختاری فشار خرید تبدیل شود.

در کنار نقش شرکت ها، حمایت های دولتی عامل اصلی این افزایش قیمت بوده است. «اندرو پیس»، مدیر سرمایه گذاری آسیا-پاسفیک در شرکت Russell Investments. بیت کوین را به «سنخه ای پیشرفته از شاخص نزدک» تشبیه کرده و تأکید می کند که این دارایی دیجیتال اکنون به یک معیار مهم برای سنجش ریسک پذیری در بازارهای مالی تبدیل شده است. یکی از محرک های اصلی این رشد، فعالیت شرکت های موسوم به «خرانه داری بیت کوین» است. این شرکت ها، به ویژه شرکت «Strategy» به رهبری مایکل سیلور، برای خرید بیت کوین و دیگر رمزارها از ترکیبی از بدهی و سهام استفاده می کنند. در حال حاضر، حدود ۱۶۵ شرکت عمومی در جهان بخشی از دارایی های خود را به بیت کوین اختصاص داده اند. خریدهای گسترده این شرکت ها یک حلقه بازخورد مثبت ایجاد کرده و باعث شده بازار بیت کوین از یک تجربه نوآورانه سرمایه گذاری، به یک منبع ساختاری فشار خرید تبدیل شود.

در کنار نقش شرکت ها، حمایت های دولتی عامل اصلی این افزایش قیمت بوده است. «اندرو پیس»، مدیر سرمایه گذاری آسیا-پاسفیک در شرکت Russell Investments. بیت کوین را به «سنخه ای پیشرفته از شاخص نزدک» تشبیه کرده و تأکید می کند که این دارایی دیجیتال اکنون به یک معیار مهم برای سنجش ریسک پذیری در بازارهای مالی تبدیل شده است. یکی از محرک های اصلی این رشد، فعالیت شرکت های موسوم به «خرانه داری بیت کوین» است. این شرکت ها، به ویژه شرکت «Strategy» به رهبری مایکل سیلور، برای خرید بیت کوین و دیگر رمزارها از ترکیبی از بدهی و سهام استفاده می کنند. در حال حاضر، حدود ۱۶۵ شرکت عمومی در جهان بخشی از دارایی های خود را به بیت کوین اختصاص داده اند. خریدهای گسترده این شرکت ها یک حلقه بازخورد مثبت ایجاد کرده و باعث شده بازار بیت کوین از یک تجربه نوآورانه سرمایه گذاری، به یک منبع ساختاری فشار خرید تبدیل شود.

در کنار نقش شرکت ها، حمایت های دولتی عامل اصلی این افزایش قیمت بوده است. «اندرو پیس»، مدیر سرمایه گذاری آسیا-پاسفیک در شرکت Russell Investments. بیت کوین را به «سنخه ای پیشرفته از شاخص نزدک» تشبیه کرده و تأکید می کند که این دارایی دیجیتال اکنون به یک معیار مهم برای سنجش ریسک پذیری در بازارهای مالی تبدیل شده است. یکی از محرک های اصلی این رشد، فعالیت شرکت های موسوم به «خرانه داری بیت کوین» است. این شرکت ها، به ویژه شرکت «Strategy» به رهبری مایکل سیلور، برای خرید بیت کوین و دیگر رمزارها از ترکیبی از بدهی و سهام استفاده می کنند. در حال حاضر، حدود ۱۶۵ شرکت عمومی در جهان بخشی از دارایی های خود را به بیت کوین اختصاص داده اند. خریدهای گسترده این شرکت ها یک حلقه بازخورد مثبت ایجاد کرده و باعث شده بازار بیت کوین از یک تجربه نوآورانه سرمایه گذاری، به یک منبع ساختاری فشار خرید تبدیل شود.

رشد اخیر بیت کوین همچنین همزمان با عرضه اولیه موفق سهام صرافی رمزارزی «Bullish» در بورس نیویورک رخ داد. این صرافی که توسط میلیاردر تکنولوژی، پیتر تیل، حمایت می شود، توانست ۱٫۱ میلیارد دلار سرمایه جذب کند و قیمت سهام آن با افزایش قابل توجهی روبه رو شد.

این موفقیت نشان دهنده اعتماد شدید سرمایه گذاران به بازار رمزارها و پتانسیل بالای شرکت های فعال در این حوزه است. البته ناگفته نماند که انتشار داده های تورمی آمریکا باعث شد تحلیلگران دیدگاه های متعددی ارائه کنند و در پی آن، نوسانات قیمتی بیت کوین و اتریوم افزایش یابد. این روند موجب عقبگرد هر دو دارایی از رکوردهای قبلی خود شد.